

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemam:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5:50
na mesec	1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan sveder izvenredne nedelje in praznika.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpostlatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6:50
na mesec	2:30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Državni zbor.

Novi davčni zakoni. — Iz odseka za državne nastavljenice. — Italijanska fakulteta v Krakovu. — Odmev ljubljanske županske volitve v parlamentu.

Dunaj, 18. decembra.

V zbornici se je pričelo danes prvo branje vladnih davčnih predlogov o reformi, i. s. o zvišanju davka na pivo ter na žganje in o novoureditvi participiranja deželnih blagajna na teh davkih ter o znižanju davčne mere pri realnih davkih. O predlogih samih smo že svoj čas poročali. Direktne davki pa se nahajajo že v odseku; so to, kakor znano, zvišanje osebne - dohodninskega davka, davek na tanieme, avtomobile in zvišanje nekaterih pristojbin.

Vse skupaj tvori pravzaprav slab surogat za tolikrat obljubljeno finančno reformo, ki je postala ceterum censeo poslanecem in ministrom. Vlada se ne more odločiti za davke, ki bi enkrat zadeli res one sloje, ki so gospodarsko silni, da brez škode utrpel pritisk davčnega vijaka. Vlada se ogiba načrtu progresivnega, premoženjskega davka in pravičnega obdajanja dedščin — zato pa izjemna najširše sloje z novim podražanjem piva ter vali težo velikih državnih nalog na pleča žganjarjev . . .

Zdi se, da se hoče zbornica že v prvem branju obširneje pečati z novimi davki, kakor pa se je pričakovalo. Debatna danes nikakor ni končala in pri socialno - demokratičnih govornikih je bilo celo opazati nekako tiho stremeljenje zadevo zavleči. Tako se je čas počitnic zopet za par dni oddaljil in če bo zbornica res v sredo že svoje delo končala — je še vedno vprašanje.

Z ustavopravnega stališča je bila zanimiva danes razprava v odseku za državne nastavljenice. Že s stališča razmerja zbornice napram vladi ter veljave parlamenta je zahtevali, da dovoli vlada državnim nastavljenicem draginjsko doklado le na poziv parlamenta, torej na inicijativo in pod sogodgovornostjo državnega zbora. O tem si je bil odsek na jasnem. Jako čudne nazore pa je bilo slišati o vprašanju pokritja. Kakor znano, namerava vzeti vlada tozadevne vsote iz blagajniških preostankov. Naravno je, da vlada še ni upravičena uporabljati milijonske vsote, ker tvorijo te

slučajno blagajniški preostanek, in to niti v tem slučaju ne, če bi se mogla opirati na resolucijo zbornice. Najvažnejše parlamentarno pravo, to je budgetarno, bi bilo s tem zapostavljeno in izrečen princip, da sme vlada v »potrebnih slučajih« z državnim premoženjem poljubno razpolagati. Konsekvence takšnega principa pa so nedozirne. Avstrijski parlament si je tekom let že itak dal iztrgati iz rok marsikatero pravico, praksa § 14 govori o tem več kot dovolj. Tem bolj pa mora človek osupniti nad dejstvom, da so se danes našli v odseku za državne nastavljenice poslanci iz nemškega Nationalverbanda, ki se, kadar se mu zdi, tako rad izdaja za duševnega dediča one nemške politike, ki je ustvarjala avstrijsko ustavo, kateri so se danes izjavili za to, da ima vlada pravico uporabljati te blagajniške preostanke, brez privoljenja parlamenta. Ta nazor je zastopal poslanec Markhl, torej ožji somišljenik ministra Hohenburgerja, ki je kot poslanec obešal ministre radi § 14 na laterne! Tem čudnim konstitucionalcem pa se je le protivila večina odseka in podati se ji je moral celo vladni zastopnik, češ, da je vsaj potrebno, da parlament odobri izdatke za draginjske doklade vsaj potom dovolitve naknadnih kreditov. Nemški nazor je tem nerazumljivejši, ker se s strogo ustavopravnim postopanjem vprašanje državnih uslužbencev nikakor ne zavleče.

V zadevi sami vlada dopoldne še ni podala nikake oficijalne izjave, kakor pa smo že brzojavno poročali, je ministrski predsednik Stürgkh stranke obvestil, da bi se naj šestmesčna draginjska doklada izplačala dne 2. januarja 1912 v povprečnem znesku 100 K, kar bi zahtevalo približno 11 milijonov kron pokritja.

Italijanska fakulteta je na svojem križevem potu srečno priromala tja, kjer bi tudi naši klerikalec najraje videli slovensko — v Krakovu. Ni mogoče napisati lepše satire o tej »aferti«, kakor če se konstatira, da se ta predlog, ki ga je podal danes posl. Rosner v imenu poljskega kluba, na vseh straneh smatra kot jako resen. Krakov je edino mesto, proti kateremu tudi Nemci ne morejo reči besedice, oddaljeno je tako, da nudi primeren garancijo za kolikor mogoče »veliki« obisk in celo irredentizem se tam ne bo predobro počutil. Nimamo povoda, se radi Italijanov posebno razvnmati, treba pa vendar označi-

ti ta kulturni škandal, ki obljublja biti tudi predpoda še bolj težavne in še bolj križeve ceste, po kateri bo še hodila naša lastna fakulteta . . .

Ljubljanska volitev je vzbudila v parlamentu pozornost poslancev vseh strank, ki so se živo zanimali za ljubljanske avtonomne razmere. Oseba novega župana je poleg tega v zbornici še v dobrem spominu. dr. Tavčar je na glasu, da je bil eden izmed najboljših govornikov in njegovo koncilijantno nastopanje mu je pridobilo na vseh straneh simpatije, ki še niso pozabljene. V naprednih slovanskih krogih se je splošno izražalo zadoščenje, da je ljubljansko mesto v rokah energičnega in zaslužnega moža, ki ga bo vodil k nadaljnjemu proevitu. Že v prvih popoldanskih urah so brzojavno čestitali mnogi odlični politiki, med njimi ekselence Fiedler, Pacák (v imenu »Českega kluba«) in Prášek. Bil je za zastopnika ljubljanskega mesta in — si licet — tudi za urednika »Slovenskega Naroda« prijeten dan: pokazalo se je, kolike prijateljske simpatije in spoštovanja uživa naša napredna stranka, napredna Ljubljana in nje meščanstvo, občinski zastop in naš novi primator v najširših slovanskih krogih.

V naslednjem podajemo sejno poročilo:

Zbornica je danes takoj začela z razpravo o davčnih predlogih.

Češki socialni demokrat Modraček je govoril na dolgo in na široko, da zahteva vojna uprava kar ste milijonov, dasi je država bankerotna.

Krščanski socijalec Eisterer je tožil, da bo prebivalstvo zaradi novih davkov nevoljno in bo dolžilo državne poslance, da so za nič.

Socijalni demokrat Jokl je opozarjal, kaka darila dobivajo kmetovalci in veliki fabrikantje od države in je obetal, da bo njegova stranka v odseku pokazala pot do dobre finančne reforme.

Krščanski socijalec Neunteufel je rekel, da sedanja vlada sploh ni zmožna izpeljati davčno reformo, saj je v nasprotju s poslansko zbornico. Ta zahteva, naj poišče vlada davke tam, kjer jih lahko dobi, vlada pa tega neče storiti. Tudi od komisije za reformo uprave ni ničesar pričakovati, ker so v tej komisiji ravno tisti ljudje, ki so krivi, da je uprava slaba.

Razprava se je nato prekinila in je zbornica nadaljevala razpravo o imenovanju sodnikov na Češkem.

Hrvat Dulibić je govoril o volitvah na Hrvaškem, a ga je predsednik Pogačnik zavrnil, da stvar ne spada v državni zbor.

Zaradi odsekov je bila seja nato zaključena.

V proračunskem odseku je bila na razpravi italijanska fakulteta.

Poljak Rosner je predlagal, naj se ustanovi v Krakovu.

V imenu Italijanov je izjavil baron Malfatti, da odklanjajo Dunaj, Prago in Krakov in da hočejo imeti fakulteto v Trstu.

Načelni minister baron Hussarek se je izrekel zoper to, da bi se italijanska fakulteta ustanovila v Trstu ali v njegovem obližju. Rosnerjev predlog mu je simpatičen, vendar se bo stvar pri specialni debati pjasnila.

Ko so govorili še Diamand, dr. Levicki, Friedmann in dr. Susteršič, je bil sprejet predlog na konec debate in se začne jutri specialna debata.

Jezikovna ofera v Celovcu.

»Slov. Narod« je zadnjič sporočil slovenski javnosti, da je ljubljanski odvetnik dr. Oblak odklonil v pravi sloj. trgovca zoper nemško banko sodnika, ki je priznal, da ne zna in ne razume nemški. Ker se g. dr. Oblak ni uklonil senatovega ukazu in sklepu, da mora govoriti nemški, se je morala razprava preložiti, in je dr. Oblak vložil rekurz proti nečuvnemu sklepu, ki krši jezikovno ravnopravnost.

Mi smo čakali, da se reši rekurz v drugi instanci, — »Grazers Tagblatt« pa je zdaj z očividnim namenom, da pritiska in upliva na nemške sodnike v Gradcu, prinesel članek, v katerem grmi proti g. dr. Oblaku, in ker nima stvarnih razlogov, mu očita na malo okusen način, da je užival gostoljubnost svoj čas v Celovcu, kakor jo n. pr. uživa ljubljanski Nemci v Ljubljani.

Ker »Grazers Tagblatt« izziva s prozornim namenom, prinašamo javnosti v kratkem, kakšni so razlogi, s katerimi se pobija nečuvni sklep, ki ga ne more potrditi nobena instanca!! Ako je pravična, logična in nepristranska.

Po čl. XIX. temelj. zak. z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142 o splošnih pravicah državljanov, vseh v državnem zboru zastopanih kraljestev in dežela, je enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v soli, uradu in javnem življenju od države pripoznana. Iz te temeljne postavbe in državljanske pravice pa nedvomno izhaja, da se more vsaka pravdna stranka tudi pred sodiščem posluževati v deželi navadnega jezika.

Da je v vojvodini Koroški tudi slovenski jezik v deželi navaden, o tem mi ni treba razpravljati z ozirom na to, da sodišče to samo ne zanika in je sodišče s tem, da je sprejelo od mene v slovenskem jeziku sestavljene ugovore zoper menično plačilno povelje z dne 28. oktobra 1911, opr. št. Cw 876/11/1 samo to pripoznalo. (Odločba z dne 13. oktobra 1902 št. 306 Slg. XII. št. 1142).

Po čl. I. uvodnega zakona k civilno pravnemu redu z dne 1. avgusta 1895 drž. zak. št. 112 je neizpremenjeno ostalo v veljavi tudi potem, ko je stopil v veljavo današnji civilni pravni red, — določilo § 13 splošnega sodnega reda z dne 1. maja 1871, ki pravi, da se imajo pravdne stranke in njih pravdni zastopniki pri govorih pred sodiščem posluževati v deželi navadnih jezikov. Ravno tako je ostalo v veljavi tudi določilo § 14 zapadnogiškega sodnega reda z dne 19. decembra 1796, ki ima z ravnokar cit. § 13 splošnega sodnega reda isto vsebino. Brezdvomno je tedaj, da je raba slovenskega jezika tudi pred c. kr. deželnim kot trgovskim sodiščem v Celovcu v osnovnem zakonu in civilno pravnem redu vtemeljena.

Kakor hitro pa je ugotovljeno, da pristojna stranki pravica govorjenja v svoji materinščini, — v slovensščini — tudi pred tem sodiščem, je naravno, da mora tudi sodnik razumeti v deželi navadni jezik, katerega se stranka ali njen pravni zastopnik poslužuje. Ravno to velja pa seveda tudi o sodnem kolegiju — senatu in tedaj tudi za sodnika-lajika.

Justično ministristvo je z naredbom z dne 5. maja 1897, drž. z. št. 112, s katero se je uvedel nov poslovni red za sodišče prve in druge stopnje, v § 20 te nredbe — tudi skrbelo za to, da se pravdne zadeve iz jezikovnih ozirov zamorejo od slučajev do slučajev dodeliti v razsojevanje — drugemu sodniku, ako se pokaže, da je to z ozirom na jezik, kojega se

LISTEK.

Na Volgi.

Spisal dr. R. Marn.
(Dalje.)

Vlak se je ustavil na postaji, toda videti je bilo le par hiš, a nobene cerkve. Ko smo se že naprej peljali, je Amalija Osipovna vprašala našega sopotnika, častitljivega ruskega popa: »Očka, pokažite, kje leži Cestohov.«

»Takoj ga bomo videli,« je prijazno odgovoril »očka« in za nekaj hipov pokazal na levi strani prijazno mesto, razprostirajoče se ob gričku. Vrh hriba je stala velika, lepa cerkev; okrog nje pa velikanska poslopja. Bila je to slovita romarska cerkev ter samostani proslulih čenstohovskih menihov z Macohom na čelu.

V Varšavi smo se ustavili za par ur, da si površno ogledamo znamenito prestolico nekdanje poljske kraljevine. Varšava mi je zelo ugajala. Kljub ruski nasilnosti proti Poljakom, ki se kaže tudi na zunaj ob celi progi na popolnoma poljskih tleh, je ohranila poljsko lice, kar se najbolje vidi na napisnih tablah na trgovinah. Na ulicah smo slišali le poljsko govoriti in v kavarni, kjer smo se

malo krepčali, nas po ruski niti razumeti niso hoteli, ampak smo si morali pomagati s po poljski zavito slovensčino, čeprav so natakariji že radi ruskega vojaštva in uradništva morali znati ruski. Tako samozavestni so Poljaki na Ruskem!

Pri tej priliki si ne morem kaj, da ne bi omenil neke, za nas Slovence laskave lastnosti, ki sem jo sam izkusil. Če je Slovenec le par dni v kaki slovanski družbi, bodisi hrvatski, češki, poljski ali ruski, si bo kaj naglo zapomnil najpotrebnejše besede, sicer pa slovenske izraze prilagodil v naglasu in izgovoru dotičnemu slovanskemu jeziku, da se čimprej sporazume z bratom Slovanom. Nasprotno pa tega nisem opazil pri nobenem drugem slovanskem narodu, pač pa vedno videl, da si drugi ni vzel truda, da bi se priučil slovensčini ali da bi skušal počasi razumeti Slovenca. V tem oziru prekaša Slovenec res vse druge Slované, kar pa mu je le v korist, in prepričan sem, da Slovence lahko potuje po vsaki slovanski deželi, ne da bi mu bilo treba čez par dni tolmača. Kajpada, s tem nočem posebej pohvaliti tistega Slovence, ki je šel prvič med Hrvate v Zagreb in že prvi dan ni hotel drugega govoriti nego hrvatski, kliče v gostilni: »Još jedan kozarac!«

V Varšavi smo presedli na drug vlak na drugem kolodvoru. Dospeli

smo v Varšavo na Dunajski kolodvor in se potem z izvoščkom prepeljali na Peterburški »vagsak«, kjer smo morali kazalec svojih ur pomakniti za celo uro naprej, kajti po ruskih državnih železnicah velja le peterburški čas.

Predno nadaljujem, še nekaj o vožnji po ruskih železnicah.

Večkrat sem čital, da ta vožnja ni prijetna; jaz sem se pa o nasprotjem prepričal. Tako udobno se človek ne vozi kmalu, kakor po ruskih železnicah. Res je sicer, da se mora voziti v brzovlaku in v drugem razredu, toda spričo ruskih razdalj se pameten človek drugače ne bo vozil, sicer najraje doma ostane. Primeroma voznika ni draga in vzeti se mora poleg voznega lista še »plackart«, ki stane en rubelj 50 kopejk za vožnjo 24 ur. S »plackartom« se dobi pravico do numeriranega sedeža po dnevu in do postelje po noči in na tvoj prostor ne sme nihče sesti. Zvečer se napravijo iz sedežev udobne široke postelje kakor v vozovih mednarodne družbe spalnih vozov. Jaz vsaj sem izvrstno spal v ruskih vozovih, včasih po deset ur skupaj. Z vsakim brzovlakom vozi tudi jedilni voz in kadar si lačen, greš v udobni salon ali si daš v kupe prinesi jedi. Jedila so jako dobro in okusno kuhana in primeroma niti draga. Potnik torej ne občuti po več dni trajajoče vožnje, če ima pri-

jetno družbo in zanimanje za okolico, bodisi v vozu ali zunaj voza.

Kontrola po železnicah je jako stroga. Po trije uradniki v elegantnih uniformah pridejo k tebi po vozni listek in plackarto. Oboje ti vzamejo, toda potem imaš mir in te ponoči nikoli noben sprevidnik ne nadleguje. Napitnine sprevodnikom ni treba dati, ker dobiš že pri blagajni odkazan prostor. Glede stroge kontrole naj omenim še Šegavega Rusa, ki je prav tiho nekoč zagodrnjal sebi v brado: »Da, kopeke kontrolirajo, milijonov pa ne!« Temu izreku se rad pridruživ!

Ruski železniški vozovi so veliko prostornejši nego naši. Železnice imajo širši tir in vozovi so tudi višji, ker se jim ni treba bati, da bi se zadevali v tunele. Kje hočejo pa te dobiti? Franc Osipč je v Peterburgu sicer trdil, da je blizu Vilne nekaj predor, toda mi ga nismo videli, ker smo od Varšave naprej izvrstno spali in prespali vsa večja poljska mesta med Varšavo in Peterburgom.

Dopoldne potem me je zanimala Gačina, mesto vojašnice, kjer je že Peter Veliki imel nastanjene svoje vojake. Vedel sem, da zdaj nimamo več daleč do Peterburga.

»Po čem bom spoznal, da se bližamo Peterburgu?« sem vprašal Amalijo Osipovno.

»Po dačah, pokopališčih in zeljnatih glavah,« mi je odgovorila Pitija.

Dače so lesene vile, zgrajene iz borovih tramov brez lubja. To so elegantne stavbe, ki ne zaostajajo za vilami okrog Dunaja, toda so popolnoma lesene. Kajpada, če se stopi v vilo, se ne opazi, da je zgrajena iz lesa, ker je znotraj ometana, slikana in razkošno opremljena. Taka poletna bivališča ruskih bogatašev sem videl okrog vseh večjih ruskih mest, in napravljala so najboljši vtisk, ker je okrog njih vsaj nekaj drevja raslo in so njih okolice krasili umetni vrtovi s cvetličnimi gredicami.

Skoro so se tudi pokazala pokopališča in pa polno njiv, na katerih je raslo zelje, torej zeljnate glave. Okolica je postajala vsa manj pusta, dače vedno gostejše in kadeči dimniki velikanskih tovarnov so kazali, da se bližamo središču industrije in trgovine. Ob železnem tiru je vodila lepa, gladka in široka cesta, nekaj redkega na Ruskem, in po nji so švigali avtomobili. Na levi in desni strani sem videl od daleč železniške tire in po njih so sopihali v isto smer kakor naš železni konj, vlaki.

Še poprej me je Amalija Osipovna opozorila na zapadno obzorje, kjer je bila nebesna modrina čista in jasna, segajoča prav do tal, toda brez vsakega ozadja.

stranka posluhuje — potrebno. Povsem bi se v tem slučaju, ako bi od mene zahtevano načelo ne obveljalo, kršil princip ustnosti, ki je jasno izražen v §§ 176, 177, 397 in 414 civ. pravd. r. ter v enaki meri tudi v §§ 276 in 412 c. pravd. r. izraženi princip neposrednosti.

Na podlagi ustmeno poročanega dejanskega stanu in po ustnemem zaslišanju prič, event. zvedencev — ki se imajo neposredno pred sodiščem zaslišati — ima sodni dvor izreči sodbo. In tako naj lajški predsednik senata pravično in na podlagi resnično predloženega dejanskega stanu sodi, ako so ostali govori strank zanj nerazumljivi!

Tak sodnik, in to velja, seveda tudi o odklonjenem g. sodniku-lajku ne more zasledovati teka razprave — in je k večjemu navezan na to, kar mu gg. kolegi pri posvetovanju senata razložijo.

Tak civilno-pravdni postopek — s sodnim razločevanjem med kolegi — pa v zakonu ni dopusten, pač pa je naravna posledica po čl. XIX. osnovnih zakonov z dne 21. decembra 1867, št. 142 zajamčene pravice strank, da govore v deželi navadni jezik pred javnimi oblastmi in da mora tudi sodnik razumeti jezik, v katerem stranke ali njih pravni zastopniki prednašajo svoje navedbe.

Tak sodnik, ki niti ne razume slovenski, — je tedaj že po zakonu izključen od izvrševanja sodnijskih opravil (§ 19 št. 1 sod. prav.).

Tak sodnik bi moral sam odstopiti in vpoštevati razlog § 19 št. 1. jur. norme, kajti ako bi ta sodnik vstrajal pri svojem poslu v senatu, bi bil podan ničnostni razlog §-a 477 št. 1 in tudi št. 2. e. p. r., ker sodiščni sploh ni bilo pravilno zasedeno.

Vsled navedenih dejstev in zlasti navedenega dejstva, da sodnik-lajki kljub neznanju slovensčine ni hotel odstopiti od svojega posla, je takorekoč sam po sebi dan tudi razlog § 19 št. 2. e. p. r., ker je ta okolnost gotovo zadosten vzrok, da se vsaj dvomi o njegovi neprizadetosti. Sodnik, ki ne razume jezika tožene stranke, ki ne prizna to in kljub temu hoče biti sodnik, gotovo ne more veljati že z ozirom na to, da hoče na vsak način soditi stranko, katere ne razume, za neprizadetega, nepristranskega!

Nepristranski sodnik bi v takem slučaju sam položil svoj posel, ter se sam smatral za izključenega v taki pravdi!

Ako se pri takih razlogih višje sodišče more ozirati na »Grazer Tagblatt« in njegovo odkrito povedano željo in javni jasni poziv, da naj rekurz zavrne, — to je njegova stvar. Ako bi zavrnilo rekurz, mora odgovoriti cela javnost in govoriti tudi — parlament!

Italijansko-turška vojna.

S tripolitanskega bojišča.

Iz Tripolisa poročajo: Arabci in Turki so svoje glavno taborišče preložili 50 kilometrov od Tripolisa. Ne-prenemaha prihajajo nove čete bližnjih arabskih plemen.

»Lokalanzeiger« poroča iz Pariza: Nečet bej se je utaboril pri Aziziji, šestdeset kilometrov od Tripolisa. Razpolaga z vojno močjo, ki je za polovico večja nego pričetkoma vojne.

Turško vojno ministrstvo objavlja brzoglavko poveljnika v Benghaziju, v kateri se potrjuje, da so Tur-

»Če bi se nekaj metrov vozili višje,« je dejala sestra, »bi od tu dobro videli morje, ladje in celo Kronstadt«.

Na tej prostrani ravnini bi se res lahko videl Finski zaliv, če bi zemlja ne bila okrogla. V takem položaju se najbolj vidi, kako so imeli stari zvezdoslovci in zemljepisci prav s svojo trditvijo, da je zemlja okrogla; toda tedanjim znanim svet jim je to modrost poplačal z ognjem na grmadi.

Takrat seveda nisem na to mislil, ker sem nestrpnost čakal, da se ustavi vlak v Peterburgu. No, tudi to hrepenenje se mi je izpolnilo in skoro smo zavozili v velikansko pokrito postajo — na varšavski vagsal v Peterburgu.

»Zdravo, zdravo! Bog vas sprejmi!« so bile prve besede, ko smo jih slišali v Peterburgu. Franc Osipč nas je z njimi pozdravil.

II.

Več dni smo preživeli v Peterburgu ter si rusko severno prestolico dobro ogledali. Moj namen pa ni, da bi opisaval znamenitosti peterburške, kajti te si lahko vsako v potpisnih knjigah celo v slikah preskrbi; omeniti hočem le nekaj osebnih vtiskov.

Peterburg je lepo, veliko mesto, ki se po drugih velikih mest razlikuje le po obilici res krasnih pravoslavnih cerkev, ki imajo edino za nas srednje Evropejce nekaj posebnega.

ki in Arabci porazili 11. t. m. Italijane.

Koncentracija arabkih čet.

Pariskemu »Temps« poroča njegov vojni poročevalec iz Azizije: Ti-soči dobrooboroženi Arabci, se zbirajo pri Aziziji.

Politična kronika.

Onih 25 kretskih poslancev, ki so bili namenjeni zastopati Kreto v grškem parlamentu, so zaprli deloma na francoskih, deloma na angleških in ruskih vojnih ladjah, ker so izjavili, da bodo pod vsakim pogojem poskusili vdreti v grški parlament.

Pred perzijskim parlamentom se je zbralo v soboto zvečer več sto perzijskih žen, oboroženih z revolverji ter demonstriralo v prilog vojni z Rusijo. Poslale so deputacijo k ministrskemu predsedniku ter zagrozile, da bodo pomorile svoje možje, če se ne bodo zavzeli za perzijsko stvar in zapustili Morgana Shusterja, »rešitelja Perzije«.

O nemško-francoski pogodbi zaradi Maroka je govoril včeraj v francoskem parlamentu ministrski predsednik Caillaux. Ministrski predsednik je izjavil, da prevzema vso odgovornost za pogodbo, da je bila glavna skrb vlade, ustanoviti veliko severoafriško državo in Alžirijo, Tunis in Maroko zvezati v naravno celoto. Francoska je imela v tej severoafriški državi prosto roko, ko so prišli nenakrat dogodki leta 1909. Intervencija Nemčije je imela namen, onemogočiti francoske nacionalne akcije v Maroku ter zahtevati mednarodno ureditev razmer. Zadržna francoska akcija v Maroku je imela namen izbrisati hipoteko algeiranske akte in pogodbe iz l. 1909. Tudi je polagala Francoska veliko važnost na železniško in rudokopno vprašanje. V kratkem resumeju je poudarjal ministrski predsednik, da Francoska svojih interesov v Maroku ni mogla bolje zastopati, kar jih je zastopala pri pogajanjih z Nemčijo. Tudi v pogajanjih s Španijo ni nikakršnih resnih težkoč, vendar pa je to vprašanje zelo kočljivo. Končno poudarja Caillaux v svojem govoru važnost maroške pogodbe za civilizacijo severne Afrike in za svetovni mir ter pozivlja stranke, da naj se zedinijo glede ratifikacije pogodbe. Ministrskemu predsedniku so poslanci čestitali k njegovim izvajanjem.

V diplomatskih krogih govore, da je več veselih odločenih začetih vojaških operacijami na Kitajskem, če se ne doseže med premirjem, ki velja samo še par dni, popoln sporazum med revolucionarji in vlado. Diplomatični krogi so mnenja, da bo stara kitajska država zopet oživila, na vsak način pa bo dobila federalistično ustavo. Mandžuska garnizija v Kiančavu se je udala, v Sansiju pa so pregnali cesarski revolucionarje.

Štatersko.

† Rudolf Vrabl. Neprijetno, poznojesensko vreme je zunaj. Gore so zaumrežene okoliinokoli s sivimi oblaki, na okno škropi dež, zadnje listje na hrastih trepete. Ne, v takem vremenu bi ne hotel v grob, vlažen in hladan. V takem vreme-

že na zunaj imajo s svojimi deloma pozlačenimi strehami in kupolami nekaj veličastnega. Kako razkošno in bogato so pa opremljene znotraj! Ogledali smo si glavno in največje cerkev, Izakov sabor, potem sabor Kazanske Marije in samostan Aleksander Nevski. V Kazanskem saboru sem bil neko nedeljo, ko se je vršila služba božja. Takega neboškopega petja še nisem slišal. Kako harmonično so se zlivale neverjetnogloboki basi in visoki srebrnočisti deski soprani. Spominjam se še časa, ko je bil Slavljanski s svojim zborom prvič v Ljubljani. Takrat sem slišal nekaj podobnega. Obredi naše vere so veliki častni, toda s pravoslavnimi se ne dajo primerjati. Ruski pop je sam na sebi ugledna oseba svojo dolgo brado in dolgimi lasmi ter nadnormalno višino in globokim, kakor grom donečim basom.

Ruski človek je veren, pobožen in darežljiv za svojo cerkev. Ikone, svete podobe, se vidi povsod. V železniškem vozu, v vsaki parniški kajiti, v hotelskih sobah, sploh v vsakem bivališču je obešena ikona. Samostanov je pa najbrže še več nego v katoliških deželah. Od znotraj sem si ogledal le enega največjih na Ruskem, namreč samostan Aleksander Nevski v Peterburgu. Kakšen kompleks velikih hiš je tukaj in kakšno bogastvo je nakopičeno v cervi, si je komaj misliti.

Ogledat smo šli tudi poslopje, kjer zboruje ruska дума, ki pa žal

nu za peč, dragi Rudolf, pa steklenico črnega vina na stol in čašo vročega čaja, potem pa v gorko posteljo. In zatisniti oči in sanjati kakor v tistih davnih, blaženih časih... Kakšno neumnost si napravil, da si šel umreti sedaj, sedaj v takem času, ko niti pesa ne izženejo iz hiše!!... Dolgo je že, odkar sva si zadnjič segla v roke, odkar sva si zapustil Ljubljano s težkim sreem, Ljubljano, ki te je tako grdo ogoljufala za tvoje ideale, da nisi nikoli več okrevljal od tega udara. Na oglu St. Peterske in Resljeve ceste sva si molče zadnjič pogledala v oči, razumela sva se. In nisva se videla nikoli več potem. Vsak po svoji poti, daleč narazen. Tih, brez vsake tožbe si znal prenašati svoje gorje, zaklenil si ga v svoje srce. In tega gorja ni bilo malo, poskrbeli so, da se ni zmanjšalo, vsak dan ti je prinašal novega. Sedaj je mir. Nočem ti pisati nekrologa, čemu ti bo? In kdo bi tudi bral nekrolog o slovenskem učitelju, o trpinu vseh trpinov? Kaj naj bi povedal o idealnem mladinskem pisatelju z veliko dušo in z gorkim sreem, kaj o pevcu, ki ni prepeval za kratak čas? Minilo je, zagrnila te je črna prst... Čuden slučaj! Dolgo vrsto let se skoro nisem spomnil več nate, skoro sem bil pozabil, da si še na svetu. Po svetu romam kakor cigán, zjutraj ne vem, kam bom položil glavo zvečer, čudne misli se vale po možganih, greh bi bil spominjati se lepih dni. Skoro ne vem, kaj se godi po domovini, dasi sem sredi nje z vso svojo dušo in s svojimi bolnimi mislimi. Ves ta čas odkar se nisva videla ni bilo svetlega trenutka v mojem življenju, samo enkrat se mi je zasmejal nebo in odnekod je priplula mehka godba, a končala je vse s tako grdo disonanco, da se je odprla zemlja in za vselej pogoltnila spomin na tiste dni. Kako bi bil torej mislil nate? Bilo pa je v četrtek, dne 7. t. m., ko sem na neki postaji južne železnice kupil dotično številko »Slovenskega Naroda«. Vtaknil sem jo v žep in šele popoldne sem jo začel brati v mali furlanski krčmi blatnega Ogleda. In zdaj sem zaznal, da slavi dne 8. decembra petindvajsetletnico svojega delovanja gospa Avgusta Danilova. In hkratu z nje imenom se je hipoma in z nevzdržno silo pojavil v meni spomin nate. Ali se motim, ako trdim, da so bili tisti večeri v nje stanovanju najlepši trenutki tvojega življenja? In morda tudi najlepši v življenju nekoga drugega... Mnogo sem mislil tisto popoldne nate, ugibal sem kje si, kako se počutiš, ali si srečen, morda oženjen in oče lepih otrok. In bil sem trdno prepričan, da si mnogo srečnejši od mene in trdno sem sklenil, da te obiščem o prvi priliki, ko zopet vzamem v roke popotni les... Ni mi več treba. Ko sem včeraj sedel v najgrštem vremenu v zatohli in zakajen tržaški kavarni, torej osem dni potem, se mi je stemnilo pred očmi, in »Slovenski Narod« mi je padel iz roke. Iz njega predalov mi je črnel nasproti tvoj — mrtvaški list... Po morju barka plava... Barka je odpeljala tudi odkritosrčnost in zvestobo iz naših vrst, in človeku je težje in težje prst, ko izginjajo možje, ki so ju nosili na svojem praporu. In to priznanje tebi je najlepši spomin na tvoje dovršeno zemeljsko pot. * *

Pogajanja za delazmožnost štajerskega deželnega zbora se nadaljujejo. Zadnji teden smo čitali v našem klerikalnem in nemškonačionalnem časopisju soglasno poročilo, da namestnik grof Clary ne bo nadaljeval z deželnozbornimi strankami pogajanj za delazmožnost štaj. deželnega zbora, temveč da bo januarja meseca kratkim potom sklican deželni zbor, kateremu bo vlada predložila nevtalni delovni program. Ako ne bo na podlagi tega delovnega programa mogoče redno poslovanje deželnega zbora, bo ta razpuščen. V soboto pa je priobčila dunajska »Neue Freie Presse« komuniké Narodne stranke glede delazmožnosti štajerskega dež. zbora in dostavila: »V krogih slovenskoklerikalnih poslancev (na Dunaju) pravijo, da njihova stranka še ni sklenila obstrukcije postaviti, ker še niso končana pogajanja s štajerskim namestnikom grofom Claryjem. Tudi v krogih nemških poslancev iz Štajerske še ni ničesar znanega o koncu pogajanj za delazmožnost štajerskega deželnega zbora. Dogovori se vodijo na podlagi gospodarskega programa, vendar pa stavijo Slovenci tudi nekatere narodnostne zahteve, katerih na nemški strani nočejo sprejeti. Celjski sklep o ustavljenju obstrukcije so napravili slovenski naprednjaki, ki so se že spočetka neradi udeleževali slovenskoklerikalne obstrukcije v štajerskem deželnem zboru.«

Delazmožnost štaj. deželnega zbora. Graška »Montagszeitung« poroča: »Pogajanja za delazmožnost štaj. dež. zbora se nadaljujejo, dasiravno se isti skliče nepretrgno dne 9. januarja. Včeraj je konferiralo več naprednih nemških poslancev z namestnikom, med njimi posl. Wastian. Prihodnje dni gredo k namestniku zastopniki veleposredstva in potem se pričakuje klerikalnih Slovencev. Med Božičem in Novim letom se bodo pogajanja, ki se vrše vedno le posredno, nič naravnost, končala.« — Isti list poroča na uvodnem mestu: »Sklicanje deželnega zbora dne 9. januarja je sedaj sklenjena stvar. Ako bo delazmožen, bo zasedanje trajalo kakih 6 tednov. Po inicijativni namestnika pripravlja vlada zakonski načrt za znatno razširjenje deželnega šolskega sveta, s katerim hoče poskusiti poravnane obstoječih diferenc, da se more potem prenesti delo deželnega zbora na gospodarsko polje.«

Ptuj. Iz domačnosti ptujskih Nemcev — pravzaprav nemškutarjev, kajti pristnih Nemcev je v Ptujju bore malo — moramo zopet nekaj zanimivega poročati. Kakor znano, je dr. Plachki na zborovanju nekoga političnega društva za Ptuj in Rogatec rohnol ne le nad svojim nekdanjim prijateljem Vinc. Malikom, nego tudi nad »Slov. Narodom«, ker ta neče molčati o justičnih umorih à la Bratuša, koje imajo na vesti ptujski nemškonačionalni sodniki. Ti sodniki so Plachkemu tako prirastli k sreč, da pretaka bridke solze, če jih kdo malo v časnikih pokrtači. Imenuje jih celo mučenike svojega prepričanja. Istina, to so krasni mučeniki Volksratovega, a ne lastnega prepričanja. Le pomisliti to-le: Ravno tisti preiskovalni sodnik — seveda kurzovec — ki je tako objektivno vodil preiskavo proti Fr. Bratuši, obdolženemu, da je umoril svojo hčer, ki še danes živi, da ga je spravil v obsodbo na vešala, je vodil tudi l. 1908 preiskavo zaradi septembrskih tolovajstev, ki so se zgodila pod vodstvom dr. Plachkega in Vinc. Malika povodom Ciril - Metodove skunščine v Ptujju dne 13. septembra 1908. Na čelu do 300 glav broječe tolpe nemškutarjskih barab in šnoparskih roparjev sta korakala takrat še gorka prijatelja dr. Plachki in Vinc. Malik, napadala in pobijala mirne Slovence, opljuvala in sramo-

zu morja in tu je jako ugoden zaliv, ki ga štiti Kronstadt z velikanskimi trdnjaskimi topovi.

V peterbuškem pristanišču vryi tako življenje, kakor v največjih pomorskih mestih. Nebroj velikanskih parnikov iz vseh delov sveta izlaga in nalaga blago. Iz barž, to so tovrne ladje z Volge, kakor tudi iz velikanskih skladišč ob pomolih dvigajo avtomatični in električni žerjavi blago na parnike ali z njih. V pristanišču so tudi ladjedelnice vojnih ladij in tu sem si ogledal prva dva ruska drednuta »Sebastopol« in »Poltava«, ki sta bila pravkar dograjena, a še ne armirana.

Gledališča so bila ob tem času po večini zaprta in zvečer smo iskali zabave v poletenskih gledališčih na vrhovih ala Benetke na Dunaju. Bili smo v »Akvariju« in »Edenu«. Zabave je tu več kot preveč, in kar se tu vidi v artističnem oziru, presega že vse meje. Zlasti veliko je tu šantantk, pevka, rokoborcev in drugih artistov. Znano je, da vsak boljši artist ali artistinja, ki si je pridobil slavo, najprej pobiti v Rusijo, ker imajo tu horene gaže in si artistinje velikokrat napravi premoženje, ker so ruski bogataši do skrajnosti radodarni napram lepim ženskam.

Predno se poslovimo od Peterburga, naj omenim še izlet, ki smo ga napravili v Peterhof ali Petergof, kakor pravijo Rusi. Peljali smo se z železnico dobro uro proti zahodu blizu morja in tu je jako ugoden zaliv, ki ga štiti Kronstadt z velikanskimi trdnjaskimi topovi.

Predno se poslovimo od Peterburga, naj omenim še izlet, ki smo ga napravili v Peterhof ali Petergof, kakor pravijo Rusi. Peljali smo se z železnico dobro uro proti zahodu bli-

tila slovenske dame, razbijala Slovence hiše in okna itd. Sploh se je ta svojat prav tolovajsko obnašala, kar je udeležencem še v živem spominu. In glejte, ta preiskovalni sodnik je zaslišal takrat dr. Avgusta Plachkega kot pričo in ne kot obdolženca, dasiravno je bil dr. Plachki intelektualni provzročitelj vseh zločinskih napadov. Iz kakega vzroka je bil dr. Plachki zaslišan kot priča in ne kot obdolženec, ko je bilo vendar notorično, da je vse zločine in napade večinoma osebno vodil? Ta nemški preiskovalni sodnik bi prišel v veliko zadrego, če bi moral na to vprašanje odgovoriti in svoje postopanje opravičiti. Potem naj pa še kdo zameri »Slov. Narod«, da o takih sodnikih ne molči. In kako je postal obč. svetovalec dr. Bauer kot sodnik v pravdi dr. Plachki - Malik meseca junija t. l. Ko je Malikov zastopnik, neki dr. Wanek vprašal dr. Delpina, načelnika »Volksrata«, kot pričo, kaj je njemu, dr. Delpinu, pravil član vodstva »Südmarke« dr. Plachki zaupno o posojilu slovenskemu notarju pri Sv. Lenartu v Slov. goricah (to je tisto posojilo, ki je bilo dano pod pogojem, da se notar volitev ne udeležuje) je dr. Delpin oblastno odklonil odgovor, češ, kar se meni kot »obmannu« Volksrata zaupno pove, o tem se pred sodiščem nečem nič govoriti. Seveda, na tak način se lahko vsaka goljufija in lumparija prikrije. Sodnik dr. Bauer je možato — prisodil dr. Delpinu, češ, da mu ni treba o tej kritični točki ničesar povedati. Namesto da bi bil sodnik dr. Bauer na Delpinov odgovor odstopil akte drž. pravnistvu, ker sta dr. Plachki in dr. Delpin očitno vidno zakrivila volilno sleparijo, je pa sodnik dr. Bauer dr. Delpinu skrbno odprl zadnja vrata, skozi katero je ušel kaženškemu paragrafu. Sodnik dr. Bauer se je v tem slučaju postavil na stališče, da načelniku nemškega Volksrata ni treba o tem sodnijsko pričati, kar se mu zaupno pove, četudi je to očitna goljufija. Tako postopanje morda uga-ja vitezu Pittreiehu. »Slov. Narod« in z njim vsi praviloljubni ljudje pa se nad takim uradovanjem opravičeno zgražajo. Pride pa čas, ko se zruši tudi ta Ilion in ko bomo morali poročati še hujše reči.

Iz Maribora. Slovensko gledališče. V nedeljo 10. decembra je vprizorilo »Dramatično društvo« Schillerjeve »Razbojnice« kot drugo predstavo v letošnji sezoni. Občinstvo je napolnilo veliko dvorano, galerijo pa prenapolnilo in bilo je zadovoljno, da se je pričela igra točno ob napovedani uri, kakor sicer navadno lepaki napovedujejo, v resnici pa se malokdaj izvršuje. Igra je dolga, polna velikih izpremen, zato je trajala kljub živahnemu igranju skoro štiri ure. Odhajali smo zadovoljni vsi, kajti čutili smo, da so se diletantje lotili zelo resno dela in da so žrtvovali študiranju vlog zares mnogo. Na ta način je tudi zastop skoraj vseh posameznih igralcev srečno sliko oseb, ki jih navaja Schillerjeva drama. — Amalijo je podala gđe. T., priznana moč našega odra. Vloga je težka in precej nevaležna, a ugajala nam je zelo, zlasti v zadnjem dejanju, kjer jo vrže ljubezen iz naročja ljubice v naročje smrti. Utihovala se je še ena ženska vloga: v tabor razbojnikov se zateče plemič Kozinski. Gđe. Savinove ni bilo težko uganiti po ljubkem, nepriljubljenem nastopu. Lep je bil pogled na razbojnice: kipeče življenje, navdušenje za poglavarja in sočutje z njegovim duševnim stanjem so kaza-

zu morja po pokrajini, ki je precej različna od krajev, ki smo jih doslej videli med vožnjo. Zemlja se je videla rodovitna, ker je bila obdelana, čedni borovi gozdiči so tvorili spremembo in mične dače so dajale prijeten značaj okolici. Petergof je večji kraj z lepimi hišami in cerkvami. Najlepša je seveda carska palača, sestajoča iz več objektov, in pa velikanski park, ki sega do morja. Ker nas notranost carskega gradu ni toliko zanimala, smo jo mahnilli v park, oziroma nas je izvošček peljal. V parku so lepi kipi in krasni vodometi morske vode, ker je ta napeljana v vodomete. Najbolj nas je zanimala eremitaža, nekdanje bivališče carja Petra Velikega in carice Katarine. Je paviljon s sobami, ki so še vedno tako opremljene kakor so bile o Petrovi smrti. Videli smo spalnico z nizko posteljo, naslanjač Petra Velikega in nočne čevlje Katarine. V prvem nadstropju je obednica z okroglo mizo in dvigalom, ki je dvigalo jedila iz pritličja. Iz obednice se pride na verando, od koder je krasen razgled po vsem Finskem zalivu, ker leži morje pred nogami. Na levo se vidi mogočna trdnjava, kakor na skale v morju zidana, to je Kronštad, ki lahko vsaki ladji zabrani pristop do Peterburga. Na desno se v daljavi skriva Peterburg in velikanski parniki režejo pred teboj valove s smerjo v Peterburg ali nasprotno.

(Dolje prihodnjak.)

li v skupni igri, kakor zahteva drama. Gotovo ni tako idealnih in krotkih razbojnikov v resnici, na odru pa si ne želimo drugih. — Živo nasprotje sta si brata Moora, Karel in Franc: Tukaj intrigant, ki mu je dobro došlo vsako, še tako nepošteno sredstvo, da bi odrinil brata in se postal Amalijski, tam pa idealist, ki mu je vera v očetovo ljubezen vodila zvezda, brez katere prehaja tudi njegovo življenje na slaba pota. Ta idealizem in goreče navdušenje sta bili lastnosti, ki sta nam vsugerirali navdušenje za predstavitelja Karlove vloge, g. Majerja. Tudi umetnost g. Savina v težki vlogi brata France si je priborila splošno spoštovanje; to je bila vloga zanj. Slišali smo posamezne kritike, češ, da je v ognjevitih igri mestoma pretiraval. Tem očitkom nasproti je treba poudariti, da si mislimo Franca v blaznem strahu, v halucinacijah v takem položaju, kakršnega nam je kazala igra g. Savina. — G. J. je podal jako dobro starina grofa Moora; isto velja o Hermanu (g. Marjan) in starem slugi Danielu (g. S—r). Gospoda Weixla smo vajeni le v komičnih in karikaturnih vlogah in zato je občinstvo iskalo tudi takrat v njegovih kretanjih (Spiegelberg) nekaj smešnega, seveda po krivem, — celo takrat, ko ga prebodejo kot izdajalec. Med razbojnik se je odločil g. Pajnhart (Schweizer). Duhovnik, ki pride preobčrat čete razbojnikov, se je zelo zmotil, a tudi g. dr. J., ki je igral to vlogo, se je nekolikokrat zmotil. Ostali igralci so pa znali svoje vloge tako točno, da smo jih kar občudovali. — Marljivim diletantom hvala! Prihodnjo predstavo naznanjajo lepak na 6. januarja. Takrat se poje otroška opereta »Pastirji betlehemski«.

Iz Celja. V naši nemški gledališki šmiri so sedaj ustanovljene vse gledališke predstave. Ravatelj mariborskega nemškega gledališča dr. Schlismann - Brandt utemeljuje to v posebnem dopisu graški »Tgpc«, kateri je bil tako poprán, da si ga uredništvo z ozirom na »ogroženo celjsko nemštvo«, ki fungira v — časopisju kot kulturonošec med slovenskimi barbari, ni upalo v celoti priobčiti. Sicer je pa to, kar je še ostalo, slano in za »kulturne« razmere v nemškem Celju značilno dovolj. Dr. Schlismann pravi, da je ljubljanski Richter prostovoljno resigniral na obnovo pogodbe za gledališke predstave v Celju in se je silno čudil, da ima Sch. toliko korajže, da si upa iti prireditelj predstave v celjski šmiri. Sch. pravi ironično, da morajo sedaj zalibože biti nemški Celjani brez predstav — četudi jih doslej niso obiskovali. Le dvakrat, ko so se igrali bolj polski komadi, je prišlo malo več občinstva (!). Sch. se je zameril nekaterim mogotcem in županu, za to se ga je bojkotiralo. Tudi zato so bili nemški Celjani jezni, da je na gledaliških listih inseriral le en trgovec — drugi namreč niso hoteli. Oder v celjski nemški šmiri je majhen, tehnični pripomočki docela nedostatni. Sch. pravi, da bi igral, če bi se mu zagotovilo vsaj 400 K dohodkov pri predstavi (vsoto torej, ki jo doseže vsaka gledališka predstava v Narodnem domu, dasi igrajo samo diletanti in dasi po zatrdilu Nemecev v Celju ni — slovenskega občinstva.) A ker mora plačevati sam popolnoma vse — lože pa daje v najem celjska mestna občina, ne more izhajati. Sch. protestira tudi proti temu, v katerem se je z njim v Celju govorilo in občevalo. Pravi, da se ga je v Celju grdo goljufalo in da ne more nikdo zahtevati, da bi moral on sam nositi stroške za falitno celjsko nemško gledališče. Z nemško kulturo stoji torej v Celju prav slabo... Da pa ne ostane nemško občinstvo v Celju brez njemu primernega umetniškega užitka, bi bilo dobro povabiti v celjsko gledališče za par večerov glasovito Isidoro Duncan. Po dr. Sch. izpovedbi bi našla tam jako hvaležno občinstvo.

Iz Celjske okolice. Občinski odbor je odobril proračun za l. 1912. Po njem znaša skupna potreščina 111.401 K 39 v. Istni dohodki občine pa le 6802 K 70 v. Nedostatek se bo pokrnil s posojilom 60 tisoč kron, 75% občinsko doklado, ki bo vrgla 42.913 K 91 v. in 15% davkom od užitnine, ki bo vrgel 1680 K. Potreščina občine je letos tako visoka, ker bo stala kanalizacija 20.000 K, vpejljava vodovoda 28.380 K, nadalje se bo dalo za stavbo skladišča novoustanovljene požarne bramb 1100 K (drugi obrok), za izvoz fekalij 840 K (lani je 2718 K 58 v), dalje so se zvišale plače uradništva in stražnikom. Končno bo treba dati drugi obrok za stavbo nove ljudske šole v Gaberju. Tudi postavka za ceste in razsvetljavo v znesku 6116 K je zdajno višja kot druga leta. Ker se občinske doklade v Celjski okolici že 10 let niso zvišale, se seveda blagajniški nedostatek vsilil od leta do leta in ga je treba sedaj tudi enkrat pokriti.

Tako si je razlagati zvišanje občinskih dokladov v Celjski okolici, zaradi katerega so vzdignili nemškutarji sedaj tak hrup, ker bi radi v kalnem ribarili.

Iz Celja. »Vahtarica« piše v zadnji številki o visokosti občinskih dokladov v okolici. Ne pove pa — nalašč seveda, da se pobirajo v okolici občinske doklade le od posesti in obrti ter nekaj malega od vžitinskega davka, v mestu pa je cela vrsta občinskih dokladov, ki dajo skupaj veliko višjo številko, kakor v okolici. Tudi govoričenice »vahtarice« o »nemški davčni premoči« v okolici je prazna bajka. Ako seštejemo v 1. razredu vsoto vseh davkov, vidimo, da plačujejo Slovenci okroglo 19 in takozvani Nemci okroglo 16 do 20 kron. Cinkarne in žužne železnice vendar ne smemo prištevati k »nemškim« davkoplačevalcem! V 2. razredu plačujejo Slovenci dve tretjini, v 3. pa skoro ves davek na podlagi predpisa za občinske volitve. Treba pa je pomisliti, koliko nemških davkoplačevalcev sploh ne plača nobenih občinskih dokladov! Poglejmo si nemške volilce 1. razreda. Tam ne plačuje Pfeifer nobenih občinskih dokladov, Westen Avg. samo od malenkostne vsote 46 K in Westen Adolf samo od 22 K 40 v. Teppeyev davek v vsoti 505 K 78 v je fingiran, ker je kupila letos Simovka posestvo nazaj, ravno tako Suppanov najemuinski davek, ker ni v njegovi hiši več najemnika. Svetlov in Lassmannin davek so sami slovenski groši, isto je pri Jarmerju. Pač pa plačujejo Slovenci kot posestniki in obrtniki vsi občinske doklade — drugače ko Nemci, ki bi radi samo komandirali, plačali pa nič.

Iz Celja. Brezplačno se oddajo lanski letniki sledečih časopisov: »Slov. Narod«, »Narodni List«, »Mir« (l. 1910 in 1911), »Sloga« (l. 1910 in 1911), »Slov. Gospodar«, »Gospodarske Novice«, »Korošec« ter »Slov. Čebelar«. Dopise je pošiljati na naslov: »Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju«.

IV. Narodna zbirka. Naknadno je došel prispevek: Cadram (nadučitelj Anton Brumen): 8 K; in Makole (g. Amalijska Skorjanec) 5 K 40 v, kateri znesek se je za pomoto od tamkaj vpsal na C. M. družbo v Ljubljano, mesto na naš naslov. »Klub napr. slov. akademikov v Celju«.

Šoštanj. Ker se k božičnici, ki se vrši 21. t. m. popoldne, posebna valila ne bodo razpošiljala, vabimo kar potom časopisja, da se po možnosti vsi, ki gorko čutijo za deco zlato našo, te prireditve udeležijo, posebno seveda naše narodno učiteljstvo iz bližnjih krajev, vrtnarji in vrtnarice otroških gredic! Prvi del: otroška igrica »Palčki« s petjem se vrši v gledališki dvorani pri Rajsterju, drugi del: božično drevesce in obdarovanje malečkov pa v šoli. Zveza z vlakci za prihod in odhod gostov je nadvse ugodna. Pridite torej v mnogobrojnem številu, saj boste odnesli v svojih srečnih spomin na bleščajočih otroških očesa...

Citalnica v Konjicah ima v soboto, dne 23. decembra t. l. ob 8. zvečer v dvorani narodnega doma v Konjicah svoj redni občni zbor.

Na Pernicah so hoteli tudi zadnjo nedeljo ustanoviti Südmarkino podružnico, pa se jim je skoro prav tako godilo kakor v Vuhredu. — Tamošnji župan, nahujkan od muških in marnberških nemurjev, je že cele tedne nabiral člane ter jih zapisoval, ne da bi povedal, čemu to dela. V nedeljo pa bi imel biti ustanovni shod. Ljudje so zvedeli, kaj je pravzaprav, prišli v lepem številu ter prijeli nemškutarskega župana prav trdo. Prišel je tudi tamošnji g. župnik, katerega so se Südmarkovci zbalili ter se skoro vsi poskrili. Dekleta in žene pa so prepevale »Lepa naša domovina« »Hej Slovenci« in druge pesmi. Kakor se vidi iz poročil o Vuhredu in Pernicah, je Bartscheva knjiga »das deutsche Leid« že rodila sadove. Südmarka se je posebno vrgla na marnberški okraj, katerega imenuje pisatelj pravi raj. A natelela je slabo. Sicer pa Slovencem ne škoduje to gibanje toliko kakor se misli navadno. S takimi nasilnostmi in terorizmom si devajo marnberški in muški Nemci sami vrv okoli vratu. Naše ljudstvo je sicer počasno in okorno, a to ga bode vzdrnilo, potem se pa ne bode več tako dobro godilo raznim privranci, ki menijo vladatai ves okraj.

V Vuzenici je bila v sredo menda kolavdacija šulferajnske šole, kakor se čuje. V novem poslopju se baje prične pouk s 1. februarjem. Za sedaj pa se bode poučevalo v privatnih prostorih mizarja Ladineka. Čudno je namreč, da ni bila občina prav nič obveščena o kolavdaciji. Ali jo je pa morda zastopal Erber iz Mute? Natančneje se ne ve. Le toliko je gotovo, da so tukajšnji posili Nemci vsi iz sebe, ker morajo ukloniti svoj tilnik pred zakonom. Posla-

nec Marechl je imel tudi te dni toliko potov in sitnosti, da si je neki nove podplate raztrgal za vuzeniške renegate, a vse je bilo zaman. Razne zanimivosti o tem prinesemo o priiliki.

Koroško.

Imenovanja. Davčna upravitelja Ivan Savidutti in Fran Einhauser sta imenovana za višja davčna upravitelja v službenem okrožju finančne direkcije v Celoveu.

Samomor vojaka v gostilni. V neko gostilno na Starem trgu v Celoveu je prišel večeraj dopoldne prostak 17. pešpolka Rudolf Vizjak. Naročil si je brizganec. V kozarec je stresel od 20 užigalnic fosforjevih kapi in tekočino v duško izpil. Vizjak se je takoj onesvestil. Prepeljali so ga v vojaško bolnišnico, ker upajo, da bo okoreval. Vzrok samomora znan.

Velika nesreča. Na skladišču lesnega trgovca J. Fieraro so postavljali trije delavci veliko leseno barako. Ko so postavili že ostrešje, so se potrgale vezi za silo in cela baraka se je podrla na delavce. Enemu delavcu je zlomilo levo roko, drugi je dobil nevarne notranje poškodbe, tretji pa je oblezel na mestu mrtev. Ponorečenec ima v Beljaku ženo in 5 nedolnih otrok.

Zažig. V okolici Šavmbodna je zažgal nekdo gospodarsko poslopje posestnice Alojzije Salbrechter. — Ogenj se je hitro razširil in je vpepelil v par urah hišo in dvojne gospodarske poslopj z vsemi pridelki. Škoda znaša 15.000 K, zavarovalnina pa 4000 K. Zločincu, ki je storil to iz maščevanja, so že na sledu.

Primorsko.

Goriško pismo. Parlamentarna veseliga glede draginje je srečno dokončana. Vse mesece trajajočih govorov je samo nekoliko slabši kakor pred veliko akcijo, enak je namreč nišli. Saj vendar ni draginje! Na Nemškem imajo toliko mesa, da so pred nedavnim časom visokorodni lovi velikega vojvode weimarskega zakopali nad sto ustreljenih zajcev, samo da bi ne pokvarili lepih cen pri prodajanju mesa. — Za to komedijo se je sedaj lepo odigrala druga, pri kateri je imel glavno vlogo nemški Nazionalverband, seveda na škodo bednega avstrijskega učiteljstva. Kaka poza! Prvi izmed sto nemških junakov — Waldner — zahteva 20 milijonov za zboljšanje učiteljskih plač. Predlog pade v odseku, on ga proglasi kot manjšinski predlog. Dopoldne vzklika ta junak: »To hočemo, nič ne odnehamo!« Vlada reče: »Ne!« In popoldne spregovori naš hrabri Nemeč — predlog bi se bil namreč utegnil sprejeti: »Torej ne!« Srmatneje se ni še nikdo šalil z učiteljsko bedo. Vlada mora vendar najprej skrbeti za uboge grofe in barone, ki žgo žganje. Za to človekoljubno delo dobivajo iz državnih davkov skoro 30 milijonov na leto, ne kot za sluzek, ampak kot nagrado. Med temi aristokratskimi rodbinami jih je 17 (če vštejemo prejšnjega gospoda Antona Dreherja), ki dobiwa okrog 3 milijone; zato pa jih sedi 15 v gosposki zbornici. Za te nagrade so glasovali tudi naši klerikaleci, da s tem podpirajo žganjarstvo. Kaka hinavščina! Pobožni kristjani se bojujejo proti alkoholu, vlada in plemstvo pa deli nagrade za izdelovanje alkohola in naši klerikaleci — seveda v opoziciji — glasujejo za vlado, plemstvo in žganje. — Za to dobivajo vse kmečke žganjarne 40.000 kron, to je tri groše vseh premij za žganje. — Tukaj smo radovedni, če se je že sprijaznil s slovensko slovnicco vaš vitez podrti peči — menda France? Jaklič. V svojem »vabilu« na Sv. goru, obsegajočem par besed, se namreč močno lasa z ubogim našim Jančičem. Njegovo, po pač nebeško kraljestvo. — Schorna ste se menda srečno znebili. Škoda, da ga nemški kolegi nočejo medse, ko bi jim vendar tako lahko pripovedoval o seksualni vzgoji prečastitave svojega brata. Zato pa se vam, kakor čujemo, nonuja še večja kapaciteta, gospod Zvonimir Dokler, ki se v osmih gimnazijskih letih ni mogel navaditi pravilno naglašati besedo aquila, ki se vsako uro samo petkrat sliši, ter je presenetil dunajske filologe z aquilo. Pa še tej aquili — »blagor in nebeško kraljestvo!«

1100 m nad Gorico. Večeraj se je dvignil z monoplanom Etrich vodja vojaške aviatike postaje pri Rojanu nadporočnik Stehaniel. Dosegel je višino 1100 m in krožil v tej višini delj časa nad mestom. Nato se je vrnil avijatik v velikih lokih proti letalnemu polju in se je spustil s precejšnje višine v zdrkalnem poletu srečno na zemljo.

Obstreljen divji lovec. Zidar 36-letni Ivan Benčič v Trstu si je hotel

preskrbeti za praznike po ceni pečenko. Vzel je puško in šel je na lov v bližnji gozd pri Lonjerju. Toda možakar je imel smolo, mesto zajca, je srečal lovskega čuvaja. Ko ga je ugledal, je pred njim stekel. Čuvaj ga je parkrat poplival, ker pa tat ni hotel počakati, je nanj ustrelil. Benčič je omahnil na tleh. Prepeljali so ga v bližnjo gostilno in od tod z avtomobilom v bolnišnico, kjer so mu pobrali 14 svinčenih zrn.

Tatvine. Večeraj so aretirali v Trstu 6 uslužbenk v tvornici za likerje Baker & Komp. v Trstu. Pri hišni preiskavi mladih tatic, ki so komaj 15 do 17letne deklice, so našli veliko zalogo najboljših likerjev. Punce so priznale, da so že delj časa odnašale domov steklenice z likerji in da so veliko blaga že prodale, vendar pa niso hotele povedati, komu. — V ulici Androma v Trstu so aretirali 36-letnega uslužbenca špedicijske tvrdke Quinta Barica. Na njegovem domu so dobili veliko množino razne kave.

Nezgode. Zasebnica Marija Marušić v Trstu je čistila z bencinom rokavice. Pri tem se je vsled neprevidnosti približala goreči sveči. Vnel se je bencin in steklenica je eksplodirala. Naenkrat je bila v ognju cela soba. Marušićeva je dobila težke opekline na rokah in po glavi. Ogenj je pravočasno pogasil oddelek rešilne postaje. — S kolesa je padel 16letni vajenec E. Kocjan v ulici Carbona v Trstu. Razbil si je nosno kost tako, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Kolera. V Izoli za kolero umrli ribič Seb. Bologna je bil okužen od svojega brata, ki je, kakor je pokazala bakteriološka preiskava, kolera bacilonosec. Do sedaj so izolirali v Izoli 30 oseb in uvedli stalne bakteriološke preiskave.

Dnevne vesti.

Čestitke k izvolitvi dr. Tavčarja za ljubljanskega župana. Župan dr. Ivan Tavčar je prejel med drugim tudi te-le brzojavne čestitke:

Dunaj, državni zbor, 18. decembra. K izvolitvi za župana napredne Ljubljane čestita Vam in mestu — dr. Pacak v imenu »Českega kluba«.

Dunaj, državni zbor 18. decembra. Čestitam in želim vsega uspeha na korist slovenski prestolnici. Poslanec prof. Hrašky.

Praga, 18. decembra. Vaše izvolitve za župana ljubljanskega se srčno raduje redakcija »Českega Slova«.

«Za blaginjo Ljubljane». Večerajšnji »Slovenec« pravi, da bodo klerikaleci v občinskem svetu delovali za — blagor Ljubljane. Lepa je ta obljuba, samo to slabo stran ima, da ji nihče ne verjame, kdor le količkaj pozna javno delovanje klerikalne stranke, zlasti v zadnjem času. Klerikalna politika je v poslednjih letih težila edino za tem, da oškoduje politično in gospodarsko ljubljansko mesto na korist ostale dežele. Oficialni voditelji Ezeles so »tak«ovali s kričaji »la Kregar in Stefe v tem, kako bi se dalo Ljubljani povzročiti občutnejšo škodo. Klerikalna večina deželnega zbora je izdala za Ljubljano nov občinski volilni red, s katerim je dala več kakor 3000 okoličanom volilno pravico v mestu, zgorli s tem namenom, da bi z njimi udušila protično večino naprednih volilcev v Ljubljani. In dasi zakon veleval, da se ima o vsaki spremembi občinskega volilnega reda vprašati za mnenje občinski svet in kolikor močje upoštevati njegove predloge, je deželnozborna večina v direktnem nasprotju z zakonom ignorirala to določbo, oktroirala Ljubljani nov občinski statut ter z intrigami ter z najpogostejšimi denunacijami izposlovala za ta statut tudi najvišjo sankcijo. Klerikaleci so torej direktno kršili zakon, samo da so mogli politično oškodovati Ljubljano in omejiti njeno občinsko avtonomijo. Občutno gospodarsko škodo so povzročili ljubljanskemu mestu z novim cestnim zakonom, s katerim hočejo naložiti ljubljanskim davkoplačevalcem nove breme v znesku letnih 250.000 kron, čeprav ne bo imela Ljubljana od tega zakona niti vinarja koristi. Kako pa mislijo klerikaleci delovati za »blagor Ljubljane«, pa sta v najjasnejši luči pokazala pred leti Kregar in Stefe, ko sta s svojo pritožbo, ki je izvirala zgolj iz nagajivosti, prepredila prodajo stavbne parcele na zemljišču bivšega vojaškega oskrbovališča »Ljubljanski kreditni banki«. Kupnina je znašala okroglo 170.000 kron. To je bilo pred 3 leti. Takrat je deželni odbor kupčijo mestne občine z »Ljubljansko kreditno banko« razveljavil, kar ga pa ni čisto nič zaviralo, da bi iste kupčije pod vladnim komisarjem Lasehanom brezpogojno ne odobril. Mestna občina je torej izgubila pri omi knuči 3letne obresti, kar daje, ako se računajo 4% obresti, okroglo

20.000 izgube. Kregar in Stefe, občinsko klerikalni deželni odbor so samo pri prodaji stavbnih parcel na bivšem vojaškem oskrbovališču oškodovali ljubljansko mestno občino za okroglih 20.000 kron! In takšni notorični škodljivci Ljubljane so sedaj občinski svetniki ljubljanski in si upajo govoriti, da bodo delovali w — »blagor Ljubljane«!

«Napredni časopisi škofu ne dajo spati». Ze blizu dvajset let se bori škof Anton Bonaventura z vsemi poštenimi in nepoštenimi sredstvi proti naprednemu časopisju. Koliko pastirskih pism je že izdal, kolikokrat je že pod kaznjivo izključitve iz cerkve prepovedal čitanje naprednih listov, kolikokrat je že s prižnice javno prokel napredne časopise in njih čitatelje, kolikokrat je že organiziral vso svojo duhovniško armado za boj proti svobodomiselnemu časopisju, a vse zaman. Po skoraj dvajsetletnem boju, ko je izrazil že vsa sredstva in izstrelil že vse svoje najtežje topove, mora danes v svojem »Škofijskem Listu« javno priznati, da je bilo vse njegovo dosedanje delo brezuspešno in ni rodilo nobenega sadu. Tako-le tarna v XII. številki »Ljubljanskega Škofijskega Lista«: »Čutim, da se slabi (to so za škofa seveda napredni) časniki množe in vedno bolj med ljudstvo razširjajo; čutim pa tudi poguben vpliv takih časnikov na vsakega, ki ga čita. Za razširjevanje takih časopisov se trudijo razne spridenice (?) osebe, katerih je tudi po deželi od dne do dne več.« A dasi se je škof, kakor sami priznava, prepričal, da je vse njegovo donquiesko delo proti naprednemu časopisju ostalo docela brezuspešno, očitno radi tega, ker ni mima božjega blagoslova, vendar se ne misli mirovati, nego hoče organizirati še energičnejšo akcijo zoper svet bodomiselne liste. Zato ukazuje, da morajo duhovniki nastopati proti naprednemu časopisju v družstvih, privatno, na prižnici in v spovednici. Duhovniki morajo odlej po možnosti vsako nedeljo na prižnici grmeti proti naprednemu časopisju, v spovednici pa morajo »pohušljivi« razširjevalcem in stalnim bralcem teh časopisov odrekati — odvzeto. Torej nova akcija proti nam! Jasno je, da so škofove težnje v prvi vrsti naperjene proti nam, to je proti »Slovenskemu Narodu«. Toda ali misli škof, da se njegove akcije bojimo? Morda je tako naiven, da to misli, zato mu povemo odkrito in jasno, da se njegovega divjanja ne le čiste nič ne bojimo, marveč ga celo smatramo za dobrodošlo reklamo. In da Antona Bonaventuro prepričamo, koliko nam je koristila njegova neprostovoljna reklama, konstatujemo to-le: Ko je škof Bonaventura prišel v deželo, je naš list izhajal v 1500 do 1800 izvodih. In danes? Danes ima naklado 7—8000, a sobotna številka s 16—20 strani inseratov pa se lahko kosa z marsikaterim svetovnim listom. Torej le naprej s tako reklamo! Toda škof ne skrbi samo za reklamo, marveč nam celo pridobiva naročnike. V »Škofijskem listu« namreč piše: »Dodam še to. Dopustil sem, da sme v vsaki dekanijski prepovedane časopise čitati duhovnik, ki ga dekan za to določi. Toda kako dobiti prepovedane liste? Težko je, se nanje kar naravnost naročiti, tudi ljudje bi se pohujšali. Mislim, da napraviva naših listov, ali pa naša »Katoliška bukvarna« bo rada postregla in dotičnikom pošljala liste pod — kuvertco. Škof nam je torej preskrbel 20 do 30 naročnikov! Iskrena hvala njegovi prevzvišenosti!

«Plinarna in mestna občina ljubljanska». Iz tiskanih poročil, ki jih je izdal upravni svet ljubljanske delniške plinarne za zadnja štiri leta, t. j. za čas od 1. maja 1907 do 31. aprila 1911, povzamemo, da je plinarna za javno mestno razsvetljavo imela tele stroške:

a) za instalacijo cestnih svetilk:
leta 1907/8 . . . 10.076 K 93 v
» 1908/9 . . . 60.052 » 54 »
» 1909/10 . . . 16.213 » 78 »
» 1910/11 . . . 1.730 » 58 »

skupaj . . . 97.073 K 83 v
b) za tekoče stroške, t. j. za plin, cilindre, žarila, vzdržanje:
leta 1908/9 . . . 12.867 K 76 v
» 1909/10 . . . 14.440 » 55 »
» 1910/11 . . . 18.282 » 58 »

skupaj . . . 45.590 K 89 v
Poleg tega je v teh štirih letih plinarna plačala mestni občini na prižnici najemščini v gotovini 40.000 kron. Iz navedenega je razvidno, da je mestna občina v teh štirih letih od plinarne imela korist v znesku 182.664 K 72 v. Te številke se glase čisto drugače, kakor tiste, ki jih je kritik mestnega gospodarstva izražal v sobotnem »Slovenecu«. — Ne vemo, ali temu kritiku niso bila znana navedena tiskana poročila upravne sveta, ali nalašč ni hotel vede-

ki zanje. Mislimo, da je zadnja domneva verjetnejša od prve. — Verus.

— **Elsnerjeva nemščina.** Zadnji smo citirali dunajski list, ki se je v svoji rubriki za največje neumnosti dotičnega tedna norčeval iz Elsnerjeve nemščine. Elsnerja pa se ne primejo niti slovenski opomini, niti nemške pušice. Nemški list dunajski se je norčeval iz Elsnerja zaradi oblike »ist sich...« a Elsner ne odneha. O tem se lahko vsakdo prepriča na sodišču, kjer je ravno nabito: »Wegen ausliehen von Bücher ist sich an den Oberoffizial itd.« V enem stavku take napake! Kaj pa, ko bi si Elsner najel kakega tretješolca za instruktora. Če je že Elsner tako fanatičen Nemeč, da ima na svoji uradni mizi svinčnik v frankfurterskih barvah, naj se vsaj nemškega jezika nauči!

— **Volilec za cenilno komisijo v logaškem okraju,** ki so somišljeniki narodno-napredne stranke, pomnožno priporočamo, da se zanesljivo udeležijo volitve in pošljejo do 27. t. m. glasovnice s poverili vred na c. kr. davčno oblastvo v Logatcu. Kot član cenilne komisije kandiduje **Andrej Primožič**, trgovec v Idriji, za namestnika pa **Fran Tavces**, notarski kandidat v Idriji. Naprednjaki, udeležite se volitve polnoštevilno!

— **Občinske volitve v Postojni** so končale z veliko in sijajno zmago narodno-napredne stranke. Ta zmaga je toliko pomembnejša, ker voli v Postojno devet vasí, a vzile temu niso klerikalci dosegli nobenega uspeha, nego so volitve pokazale, da močni narodno-napredni stranki v nobenem oziru niso kos. Narodno-napredna stranka je šla sama v boj, kajti kompromis s socijalnimi demokrati se je razbil. Ker nimajo ne klerikalci, ne socijalni demokrati, za dosti moč, da bi jih mogli kandidirati, so eni kakor drugi sprejeli v svojo listo tudi nekaj narodno-naprednih kandidatov. Značilno je, da so klerikalci imeli v listi narodno-napredne kandidate, dasi so ti po posebnih plakatih naznanili, da ne marajo klerikalnih glasov. Izid volitve je naslednji: V I. razredu je bilo oddanih 226 glasov. Izvoljeni so bili vsi narodno-napredni kandidati, in sicer so dobili gg.: Adolf Jurca 218 glasov (glasovale so zanj vse tri stranke), Teodor Dekleva 156 (naprednih in socijalno-demokratičnih), Ivan Štefin 155 (naprednih in socijalno-demokratičnih), Emil pl. Garzarolli 148 (naprednih in socijalno-demokratičnih), Josip Lavrenčič 148 (samo naprednih), Fran Paternost 147 (samo naprednih) in Ivan Arko 145 (samo naprednih) glasov; za namestnike so bili izvoljeni gg.: Josip Kraigher s 153 (naprednih in socijalnodemokratičnih), Andrej Fajdiga s 153 (naprednih in socijalnodemokratičnih), Matija Klemenč s 146 (samo naprednimi) glasovi. — Čista klerikalna lista je dobila v I. razredu 65 do 73 glasov, čista socijalno-demokratična lista pa 5 do 7 glasov. — V II. razredu je bilo oddanih 401 glas. Izvoljeni so bili vsi narodno-napredni kandidati, in sicer so dobili gg.: Fran Bizjak 274 (naprednih in socijalno-demokratičnih glasov), Fran Petrovič 262 (naprednih in socijalno-demokratičnih glasov), Karol Vičič 269 (samo naprednih), Ivan Fajdiga 269 (samo naprednih), Ferdinand Gaspari 269 (samo naprednih), Josip Kobal 264 (samo naprednih), Ljudevit Ditrich 261 (samo naprednih) in A. Juvančič 260 (samo naprednih) glasov; za namestnike so bili izvoljeni gg.: Andrej Zwölf z 272 (napredni in socijalno-demokratični), Ivan Slejško z 265 (samo naprednimi) in Jernej Kogej z 264 (samo naprednimi) glasovi. Čista klerikalna lista je v II. razredu dobila od 90 do 129 glasov, a le, ker je bil med klerikalnimi kandidati en socijalni demokrat, ki je dobil omenjenih 129 glasov; čista socijalno-demokratična lista je dobila od 6 do 13 glasov, en kandidat pa 34 glasov. V III. razredu je bilo oddanih 805 glasov. Izvoljeni so bili vsi narodno-napredni kandidati, in sicer sta bila izvoljena z naprednimi in klerikalnimi glasovi gg. Fran Krainer s 755 in Matija Grželj s 702 glasoma, samo z naprednimi glasovi pa so bili izvoljeni in so dobili gg. Makso Šeber 543, Fr. Simčič 532, Ivan Zwölf 527, Fran Kutin 526, Fran Mrhar 525 in Ivan Sever 507 glasov. Za namestnike so bili samo z naprednimi glasovi izvoljeni gg. Peter Batič s 534, Anton Kolar s 530 in Andrej Gržina s 527 glasovi. Čista klerikalna lista je dobila od 192 do 229 glasov, socijalno-demokratična lista pa od 25 do 37 glasov, le eden socijalnodemokratični kandidat je dobil 70 glasov, ker so ga volili tudi klerikalci. V katastrskih občinah je — izvzemši Staro vas, kjer so klerikalci dobili 9, naprednjaki pa 5 glasov — povsod zmagala narodna napredna stranka. V občinskem odboru bo torej 30 od naprednjakov kandidiranih in 1 od klerikalcev kandidiran mož. Najbolj so udarjeni socijalni demokrati, ki so pisarili, da so drugo najmočnejša stranka in se ponašali, da imajo 300

glasov. Socijalni demokrati niso hoteli skleniti ponudbene jim kompromisa in so šli samostojno v boj ter podlegli, da je groza. Zdaj se je pač pokazalo, da je bilo med tistimi 137 glasovi, ki so bili pri zadnji državnozborni volitvi oddani za socijalnodemokratičnega kandidata Kopača, okroglo sto naprednih glasov!

— **Občinski odbor idrijski** je imel minoli petek ob polnoštevilni udeležbi svojo proračunsko sejo. Župan je pred prehodom na dnevni red poročal, da je delni odbor zavrnil prošnjo občine za podporo k gradbi nove mestne klavnice, dasi je tozadevni predlog stavil pristaš S. L. S. J. Kristan. Dežela pač rada sprejema vsako leto do 80.000 K. deželni doklad iz Idrije, da bi pa kaj žrtvovala za idrijsko mesto, tega pa ne. Nato se je zavrnilo neko pritožbo v stavbni zavezi in takoj vzelo v razpravo občinski proračun za leto 1912. Občinski proračun se je v celoti odobril, le pomembnemu društvu za dijake na idrijski realki se je dovolilo na predlog odbornika dr. Benka 300 K. in povisala podporo ubogim solarjem za obleko za 400 K, ki znaša sedaj 1200 kron. Klerikalci so se zopet prav po nepotrebnem zagnali v neznatne postavke za občečlovekoljubne namene. Tako ni odbornik Janez Kavčič privoščil podpore zavodu sv. Nikolaja v Trstu 40 K, ne obrtni bolniški blagajni in združenju samostojnih obrtnikov v Idriji po 200 K. Klerikalci so se izkazali kot strupene nasprotnike obrtnikov, katerim še malenkostnik podpor ne privoščijo. Napredna svetovalec Rupnik in Kerševan sta pojasnila namene društev, za katere se predlagajo podpore in ožigosala postopanje klerikalcev. Lahko se reče, da ima obrtniki danes najtežavnejše stališče in sam si mora skrbeti za preskrbo vdov in sirot in za čas bolezní. In takemu društvu klerikalci niso glasovali za proračun, kar je vzbudilo med socijalnimi demokrati presenečenje in kratko polemiko o klerikalnih doslednostih. Kako so idrijski socijalni demokrati naivni, da zaupajo idrijskim klerikalcem, ki vendar samostojno ne smejo storiti ničesar, marveč samo to, kar dikтира Oswald. Tako presenečenje bo še večkrat. Tudi odborniku Kavčiču je bilo po danih pojasnilih žal, da se je zopet izpostavil za Oswalda. Klerikalci obljubujejo rekurz proti proračunu, se bo torej nadaljevala Oswaldova škodljiva gonja proti idrijski občini. Kolikrat smo že rekli, da je Oswald največji škodljivec idrijske občine. Naj le ruje naprej, a trpeli bodo tudi klerikalci sami!

— **Promocija.** V soboto 23. t. m. bo promoviran na dunajskem vseučilišču g. Josip Tavčar doktorjem vsega zdravilstva. Čestitamo!

— **Iz ljudskošolske službe.** Za suplenta na dekliški ljudski šoli v Kamniku je imenovana prov. učitelj. v Dolu, Helena Fischer, in sicer pride na mesto dosedanje učiteljice Marije Odlaček, ki je dobila dopust, da prevzame vodstvo gospodinjstkih tečajev v kamniškem okraju. V Dol pa je nameščena volonterka na osemrazredni dekliški zasebni šoli instituta Lichtenturn v Ljubljani, Ivana Korbar, kot provizorična učiteljica. Namesto nadučitelja Henrika Lobe, ki je dobil dopust, pride v Zg. Krko učitelj Franc Samiec iz Leskova.

— **Naglomaj** je umrl danes ponoči gospod Ivan Kavčič, hišni posestnik in mnogoletni prezidijski sluga na mestnem magistratu. Pokojnik je bil pač znan celi Ljubljani in nihče ga ni imenoval drugače, kakor »Zanček«, dasi tega ni rad slišal. Bil je dobra, zvesta duša, ki ga je vsakdo rad imel in bil je mladeniško navdušen za narodno stvar in za narodno-napredno stranko. Ko je postal Hribar ljubljanski župan, si je izbral pokojnika za prezidijskega slugo in je imel v njem tako udanega in zvestega človeka, da brez njega ni mogel izhajati. Razpust obč. sveta je pokojnika hudo potrl. Zaloval je po županu in strašno je bil hud na vladno. Z gospodstvom vladnega komisarja se nikakor ni mogel sprijazniti, dasi je rad priznaval, da obneje ž njim vladni komisar jako ljubeznjivo in je z njim jako dober. A narodna duša njegova je težko prenašala, da gospodari v mestni hiši vladni komisar nemške narodnosti in da mestno prebivalstvo nima v svoji hiši nobene besede. Pripravljal se je celo na to, da gre v pokoj, a ko je izvedel, da bo voljen dr. Tavčar za župana, je to misel opustil. Včerajšnji dan je bil za pokojnika pravi slavnostni dan. Kako je bil vesel, da je končno prišel dan županske volitve in kako je bil vesel, da je bil za župana izvoljen dr. Tavčar, to se ne da popisati. V mraku je prišel v Šelenburgovo ulico in tam vsakemu znanemu človeku stiskal roko in mu s presrečno radostjo pripovedoval o seji obč. sveta in o izvolitvi dr. Tavčarja za župana. Ves je bil razburjen samega veselja. In ponoči ga je naglomaj vzela smrt. Bil je vrl mož, ta ubogi »Zanček«, ki je tako nado moral zapustiti svet, pre-

prost a časti vreden mož, ki mu pa bodo ohranili prijazen spomin vsi, ki so ga poznali.

— **Odlikovanje.** Tukajšnji občeznani mešan gospod Fr. Čuden, urar v Prešernovi ulici, je o priliki svojega 25letnega trgovskega jubileja, od ravnateljstva mednarodne ure izdelajoče družbe »Union Horlogere« kot dolgoletni član in v priznanje zaslug za družbo »Union« odlikovan s častno priznalno diplomom, ki je v izlozbi gori omenjene tvrdke Čuden izpostavljen.

— **Obravnava na tožbo obč. gerenta Orazja** v Mostah proti gostilničarju Černetu se nadaljuje jutri v sredo popoldne. Zaslusanih bo mnogo novih prič. Nadejati se je, da bo to pot obravnava končana.

— **Brivnice in božični prazniki.** Brivnice bodo v nedeljo 24. t. m. in na božič v ponedeljek 25. t. m. do 12. opoldne odprte, v torek na Štefanov dan 26. t. m. pa ves dan zaprte. Zadržana brivcev prosi tiste, ki se nameravajo dati za praznike ostriti, naj to store med tednom, ker bo v praznikih sicer preveč dela.

— **Oklic.** Nadučitelja Frana Paplerja smo bili položili k večnemu počitku. Njegov veličastni pogreb je pričal, da je mož imel veliko hvaležnih učencev in iskrenih prijateljev. Pokojni Papler je bil mož prave gorenjske korenine in zato ga je vsakdo ljubil in spoštoval, kder ga je poznal. Njegovi prijatelji in učenci mu zato postavimo skromen nagrobni spomenik, ki naj še poznim rodovom priča, da smo moža ljubili in spoštovali, ker je bil tega res vreden. Prispevke v ta namen sprejema podpisani odbor za Fr. Paplerjev spomenik. Eventualni prebitek se naloži in se z obrestmi kupuje potrebna obleka, ki jo prinese Miklavž enemu ali več pridnim revnim učencem naše občine. — **Borovnica.** dne 17. decembra 1911. Anton Drašler, posestnik in restavrater. Ivan Majaron, veleposestnik in trgovec. Janko Zirovnik, nadučitelj.

— **Iz Mirne na Dolenjskem** se nam piše. V Mirni se je nam župnik Anton Kocjančič tako vkoreninil, da ga nihče ne spravi od tod. Sam se je izrazil, da bode šel iz Mirne, ampak ne kadar bode Mirenčanje mu ukazovali; on bo sam si odločil odhod. No, to je pač priljubljen v Mirni kakor sam prizna. Tudi njegovi najstrastnejši klerikalci so mu že odstopili. Tu mu navedemo samo njegovega prvega klerikalnega agitatorja pri občinskih volitvah Karla Bajca. Ta mož je dal 8. t. m. pred cerkvijo občinske-mu slugi oklicati, da Bajce neče več biti v klerikalnem taboru, da se je od klerikalne stranke ves čas najbolj krivično ravnilo in da s tem dnem pristopi k napredni stranki. Takih oklicev se je v Mirni že več oklicalo. Vse to je Kocjančičevo hujškanje storilo. Mirna je bila mirna in samo ena stranka je bila. Kocjančič je nam vsejal globoko v srce še eno, napredno, ki prav dobro napreduje, medtem ko klerikalna propada. Kocjančič je nam oznanil na leci: priženite kmetje krave s teleti na premiranje. Res so kmetje prignali mnogo krav s teleti, ob določeni uri je nboža žival čakala na določenemu kraju. A nobenega gospodov ni bilo od nikoder. Ko se je že zmracilo, so se daljni posestniki začeli jeziti in kleti in govorili: Ali imate menda nas za osle, da tu čakamo rešitve. Ob dohodu vlaka ob pol 5. popoldne se je šele povedalo v mraku, da se je gospodom avtomobil polomil in so morali na Grosupljem ostati. No kmet beži domu, si že odpravil; premije se bodo že po vaseh delile drugo pot, zdaj idite domu. Kocjančič je oznanil, da na sv. Miklavža dan bodo gospodje prišli sami in bodo po vaseh premije delili. Res so prišli in klerikalci so dobili, a naprednim kmetom so naznanili, da morajo živino s teleti prignati na ogled po pol ure dalje. A kmet se ne da tako voditi, kakor medved. Kmetje niso hoteli še v drugo prignati živine in redek je, ki si z veliko težavo pribori tiste uboge državne podpore 20 K. Prihodnjega premovanja se kmetje ne bodo nič več v tako obilnem številu udeležili, če se prav ne bi avtomobil nič polomil. Na naše stroške se gospodje lahko nobel vozijo; in nas kmete za orodje imajo. S to podporo bi nas radi k klerikalizmu prilabili; ne boste nas na ta način ne prisilili; in s to podporo izstradali. Pri volitvah nam vse obetate, a ko je treba spolniti, se nam pa smejete. Če se kmetje ne bomo sami borili za obstanek, potem smo izgubljeni. Mi se moramo ravno tako boriti proti vam, kakor vi proti nam, drugače smo izgubljeni. No, Kocjančič, kaj rekurz proti občinski volitvi še ni rečen? Ali ni bil izid vseč, ker ni klerikalna garda zmagala? No, saj dva Kocjančičeva nasprotnika morata odložiti mandat. Tožb z odvetniki je baie Kocjančič tudi sit do grla; lepe denarje so ga že stale. Tudi njegovega nekdanjega klerikalca B. so pravde ogromno stale in čudne stvari se na dan spravile, kar bi si

človek ne mogel nikoli misliti. Organist, oziroma tudi mežnar bo z novim letom tudi odšel, ker se z Kocjančičem ne razumeta; kmalu bo imel Kocjančič toliko zaposlenih za znanovanih organistov, kakor v letu dni. To je pa res odveč. — **Opazovalec.**

— **Od Sv. Križa pri Kostanjevici.** Dne 12. t. m. smo imeli tukaj občinske volitve, pri katerih je bil kaplan Fatur poražen. Boj, katerega nismo pričakovali, je bil silno ljut, kakršnega naša občina do sedaj še ne pozna. Delal je ves kaplanov aparat, namreč čuki in vse, kar ni vrednega ni, je šlo v ogenj za kaplana, hoteli dobiti v obč. zastop klmavce, kateri niti do pet šesti ne znajo. Kaplan Fatur se je pri tej priliki poslužil tudi spovednice in pridiznice, kar naravnost presega vse meje, ker kaj takega do sedaj še ni bilo slišati pri Sv. Križu. Pri spovedi je namreč pregovarjal može, kako morajo voliti, ter jim dal šele odvezo, ko so mu obljubili, da bodo volili tako kakor on hoče. Toda vse to mu ni nič pomagalo, kajti Fatur je obračal, volileci pa so obrnili. Že meseca aprila t. l. smo izvedeli, kaj ta hinavček v črni suknji namerava. Sedaj pred zadnjem pa se je razvila strašna agitacija. Kaplan in njegovi trabantje so hodili od hiše do hiše pobirati pohlastila, da, celo neki shod je priredil, pa mu tudi nič pomagalo ni. Na shodu je udrihal najbolj čez trgovce, gostilničarje in obrtnike, češ, da taki ljudje ne smejo biti v občinskem gospodarstvu. Mi prav dobro vemo, zakaj mu taki ljudje smrdijo, pa tudi on ve, da se taki ne dajo od vsakega kaplančeta komnadirati. Mi se glede agitacije do zadnjega niti ganili nismo, kajti šele 5. t. m. smo dobili nasprotno listo v roke ter videli, da je sestavljena tako, da se Bogu smili. Takoj smo tudi mi sestavili listo ter pričeli temeljito z delom, toda ne brez uspeha. Najbolj se je ta kaplan, kateremu se hinavščina že z obraza svetí, vrgel na tukajšnjega trgovca in posestnika Jos. Kodriča, češ, ta ne sme priti v odbor, je liberalce, brezverce itd. Ker pa ljudstvo pozna g. Kodriča kot zavednega, poštenega in dobrega kmetovalca, zato ga je tudi volilo in je bil izvoljen odbornikom. Sicer nismo zmagali na celi črti pač pa smo spravili v občinsko gospodarstvo može, ki nekaj reprezentirajo ter imajo pri ljudeh več zaupanja, kakor kaplan Fatur, zmagali smo pa v toliko, da bomo imeli v novem odboru besedo mi in to smo hoteli imeti. Za danes naj zadostuje to, če bode treba pa drugič več, saj imamo veliko odkriti.

— **Velika nesreča** bi se bila kmalu pripetila na progi Ljubljana - Novo mesto na Hudem pod Mirno pečjo. Ravno, ko je prihajal popoldanski vlak iz Ljubljane, je korakal posestnik Oberdruka z dvema tovarišema čez progo. Oba spremljevalca sta se o pravem času umaknila s tira, dočim je Oberdruka dohitel vlak in ga je levi odbitalnik lokomotive zadel v levo stran in ga pahnil s tira, kjer se je le onesvestil in zadobil par lahkih poškodb. Vlakovodja je ustavil vlak in ker se Oberdruka ni zgodilo nič hujšega, se odpeljal proti Novemu mestu z malo zamudo.

— **Občinski odbor v Novem mestu** je sklenil urediti ljudskošolske razmere. V to svrhu namerava zvišati občinske doklade na obrtni davek, ker upa, da se bodo z gradnjo Belo kranjske elekčne obrtnikom znatno pomnožili dohodki.

— **Iz Novega mesta.** Tukajšnji Salonski orkester je priredil 17. t. m. zvečer koncert v prostorih »Narodnega doma«. Presenetil nas je s popolnoma novimi točkami, a udeležba je bila vkljub temu jako pičla. Salonski orkester bi zaslužil že zaradi svoje marljivosti in poštrevnosti, kakor tudi zaradi svojega pomena za naše mesto malo več zanimanja, kakor se mu ga posveča zadnje čase. Zlasti pa, ako vzamemo v poštev dejstvo, da se je naš orkester že tolikrat žrtvoval za občečlovekoljubne, človekoljubne namene in da je sodeloval pri vsaki narodni prireditvi in pripomogel do popolnejšega uspeha.

— **Umrl je** v Žužemberku 18. t. m. g. Josip Poka pl. Pokafalva, c. kr. noštar v pokopju, v starosti približno 70 let za srčno kapjo. Bil je mož stare šole, prijeten in ljubeznjiv družabnik.

— **Elektrotradiograf »Ideal«.** Spored za torek 19., sredo 20. in četrtek 21. decembra: Little Hans in njegova lornjeta. (Jako komično.) Obleganje Calaisa. Rekonstrukcija znamenitega prizora iz 100letne vojne. V igri nastopa nad 1000 oseb. Morie in trmoglavja najemnica. (Izra Prince. Jako komično.) — **Pozor!** V petek, 22. decembra specialni večer z izbranimi slikami, med drugimi: »Madame Rex«, učinkovita drama, »Tripolis«, veleznimstvo, »Mirko izsiljevalec«, jako komično. Popoldanske igre za dijake: Num. sedez 30 v. I. prostor 20 v. II. prostor 10 v. O praznikih, v soboto in ponedeljek velika učinkovitost Blodne duše.

— **Nevaren vlomilec in dezertar aretovan.** V zadnjem času je bilo v mestu na treh krajih vlomljeno in se kljub intenzivnim poizvedbam po vlomileh ni policiji posrečelo priti storilec na sled. Dva vlomila sta bila izvršena pri pekovski mojstru Josipu Bončarju Pred Škofijo št. 16, tretji pa pri učiteljici Souvanovi v Beethonovi ulici. Skupna škoda vseh treh vlovov je preseгла vsoto 2000 kron. Dne 11. t. m. je poizvedel policijski strahnik Potočnik, da sta v Petercevi gostilni; nasproti starega pokopališča, cel dan posedala dva sumljiva moška, izmed katerih je imel eden seboj precej veliko ročno torbico. Strahnik je takoj telefonično poklical pomoč, a ko se je vrnil, je našel sumljiva moška že zunaj na cesti in ju aretoval. Aretovanec, ki je nesel torbico se je imenoval Jožef Merlak, drugi pa je trdil, da se zove Novak. Ko je strahnik pripeljal aretovanega do železniškega prelaza na Dunajski cesti, je dozdevni Novak pobegnil proti Dovozni cesti, sotovariš Merlak pa je stekel proti Bleiweisovi cesti. Na prelazu ob državni železnici je Merlak, ko sta mu prišla nasproti dva moška, vrgel torbico na železniški tir, skočil čez plot na Cesto na južno železnico, tekkel po travniku proti predilnici in se skril v jarek. Tu ga je dohitel strahnik in ga potem, ko mu je prišel na kolo-dvoru službujoči nadstražnik Kržan na pomoč, zopet aretoval. Aretovanec po poklicu zidarSKI pomočnik, je ponovno povedal, da je njegovo ime Jožef Merlak ter da je doma iz Lokve pri Gorici. V torbici, katero je vrgel proč, je imel 6 različnih vitri-hov, dolg železen drog, na pol okroglo pilo, svečo, žveplenke itd. Poizvedbe po ubeglem Novaku pa se ostale brezuspešne, vendar pa se je dognalo, da sta prvotna aretovaneca imela še tretjega pomagača in da je le-ta Ivan Mlačnič, rojen 18... lezni kaplji ter da je zaposlen pri neki trdnji na Dunajski cesti. Tako-j nato je bil Mlačnič aretovan. Vsi na-vedeni so bili skupno v Gradški za-prti in so sedaj po dogovoru sešli Ubegli Novak je zelo nevaran vlo-milec ter je njegovo pravo ime Bub-nik iz Istrije. Merlakovo pravo ime pa je Filip Ivan Tavčar iz Ivanigra-da pri Sežani, kateri je bil leta 1908 pri nekem vlovu v Gorici zasačen in obsojen na več mesečno ječo. Po prestani kazni je moral k vojakom a je kmalu dezertiral ter potm v Sežani in v okolici Trsta izvršil več tatvin. Tukaj so se tatinski bratje držali večinoma pri Mlačniču. Pre-nočevali so tudi v Kolodvorski ulici na napačnim imenom, Brezovnjak je, da so izvršili še več drugih tatvir in da so dobivali pomagače iz Trsta. Policija je dala aretovanega fotografovati in jih nato izročila deželnemu sodišču.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljevalo 30 Macedoncev, 25 Hrvatov in 3 Slovenci nazaj je na prišlo 20 Hrvatov.

— **Izvenila je** gdč. Elza Vetterjeva 25 K denarja. — Džak Gaston Ste-dry je izvenil ščipalnik.

Narodna obramba.

— **Občni zbor narodno-obrambnega društva »Braničor«.** Ker v nedelje sklicani občni zbor društva »Brani-bor« ni bil sklepčen, se vrši nov ob-čni zbor, ki je sklepčen ne glede na število udeležencev, v sredo, dne 3. januarja 1912, ob 6. zvečer v gostilni-ških prostorih »Narodnega doma« z že napovedanim dnevnim redom.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je daroval rodoljub gosp. Ivan Čeleš-nik o priliki dobljene odlike 100 K z željo, da bi se ta njegov čin omeni-tudi v njegovem nekrologu.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** sestavlja svojo bilanco za solšno leto; zato se zaračunajo vsi zneski, prejeti po 31. decembru t. l. za mesec januarij 1912 in ne prideje v poštev v bilanci leta 1911.

— **Vse podružnice,** oskrbnike nabi-ralnikov ter druge podpornike druž-bo prosimo torej, da pošljejo družbi sv. Cirila in Metoda namenjene prispevke najpozneje do 25. decembra 1911.

— **Božični prazniki** in Novo leto se bliža. Pri tej priliki se razpošila na-tisoče pisem, razglednic in drugih voščil. Slovenci, Slovenke! Ako je vam na srečo Ciril - Metodova druž-ba, ne pozabite prilepiti na vse pošil-jatve družbeni narodni kolek.

Društvena naznanila.

— **Hranilni in posojilni konsorcij** prvega splošnega uradniškega druš-tva Avstro-Ogrske v Ljubljani ima v sredo, 20. t. m. ob 8. zvečer v salo-nu restavracije Mrak »Pri starem Rimljanu« izvanredni občni zbor za-radi izpremembe društvenih pravil.

— **Ljubljanska podružnica društva jugoslovanskih železniških uradni-kov v Ljubljani** je imela v nedeljo po-poludne II. redni občni zbor. Zboro-vanje je bilo, kakor smo že včeraj po-

ročali, oobro obiskano. Občni zbor so posetili predsednik osrednjega odbora, gosp. Črnigoj, gostje z Jesenice in Zidanega mosta, zastopniki Zveze jugoslovanskih železničarjev in deželni poslanec profesor Reissner. Zborovanje je otvoril predsednik ljubljanske podružnice g. Planinšek. Pozdravil je navzoče zborovalce in goste ter jim v kratkih besedah orisal delovanje podružnice v minolem letu. Omenil je avtomatiko na državni železnici, ki se je vpeljala pozneje tudi na južni železnici. Temu je sledila kriza v osrednjem odboru, ki se je končala z odstopom predsednika Zorca. Ko je društvo sešlo, lelo te težkoče, se je pričelo 8. septembra takozvano jesensko gibanje, čegar zadnje dejanje se odigrava sedaj v parlamentu. Nato se je spomnil gosp. Planinšek med letom umrlih članov g. Aichholzerja, Antona Kozlovčarja in Vinka Škofa, katerim je položila podružnica na grobove vence in preskrbela petje žalostink na grobu umrlih. V znak sožalja so se dvignili zborovalci s sedežev. Tajnik, g. Kneisel, je poročal o podrobnem delovanju podružnice. Podružnica šteje sedaj 98 članov in je imela letos 11 sej, več zborovanj, sestankov in veselje. Med temi je omenil 40letnico tovariša gosp. Gomilška in letos prvič prirejeno majnikovo veselico. Blagajnik, gosp. Kršmanec, je predložil zborovalcem letni blagajniški zaključek, ki je v očiščeni izredni stroškom v tekočem letu jako ugoden in kaže 349 kron 58 vin. čistega premoženja. Računska preglednica, gg. Podkrajšek in Osterman, sta predlagala absolutorij, ki se je podelil blagajniku s posebno zahvalo. Pred volitvijo odbora je pozdravil zborovalce predsednik osrednjega odbora v Trstu, g. Črnigoj, v imenu osrednjega odbora. V kratkem je pojasnil sedanje stališče železničarjev v njihovem boju za svoje gospodarske koristi in imenoval v očiščeni uspehom železničarjev v parlamentu, kjer so glasovali vsi poslanci za njihove koristi in težnje, ta dan, dan zmage avstrijskih železničarjev. Vlada je uvidela, da tako ne gre naprej, železničarsko vprašanje je v najboljšem tiru. Kar se tiče južnih železničarjev, ima tudi južna železnica izdelan tozadeven elaborat in čaka le na to, kaj bo storila vlada. Nato je pozdravil gosp. Črnigoj specialno vlogo in delavnega predsednika ljubljanske podružnice, gosp. Planinška. V odbor so bili izvoljeni soglasno z vzklikom sledeči gospodje: Predsednik: g. Planinšek; podpredsednik gg.: Kelec in Pahor; odborniki gg.: Kršmanec, Osterman, Pustoslavšek, Kneisel, Zlatnar, Ješe; namestniki gg.: Gnezda, Miklič in Štefin; pregledovalca računov gg.: Vrstovšek in Podkrajšek. Pri raznoterostih se je določilo na predlog predsednika, da otvori društvo svoj poštni čekovni račun, da določi delegate za razna zborovanja vedno odbor, da se društvo udeleži 50letnice ljubljanske Čitalnice in sicer tako, kakor bo sklenil odbor, in zavrne neutemeljene napade takozvanega »Südbahnverbanda«. Govoril je nato tajnik zidamoške podružnice o železničarskih razmerah, o stikih, ki jih imajo in ki bi jih morali imeti železniški uradniki in uslužbenci z drugimi krogi. Posebno je propagiral idejo imenovanja zaupnikov in zaslonbe pri Čehih ter odločno grajal usus pri oddaji železniških mest, kjer se je uvedel že skoro dosledno sistem, ki ga ima naša justična uprava, sistem nemškega Volksrata. V istem smislu je govoril tudi predsednik zidamoške podružnice, gosp. Wargazon, ter očrtal pomen organizacije, o katerem je treba podučiti članne in nečlane. Pozival je novi odbor na delo na progi in poudarjal, da mora biti organizacija, če je že na rodni podlagi, tudi res vsestransko narodna. Deželni poslanec prof. Reissner je pozdravil zborovalce in njim čestital na dosedanjih uspehih, ki jim sledi gotovo še drugi uspehi. Vse današnje delo je brez organizacije zaman, ker tu se dokumentira ono vrhovno načelo: »Vsi za enega, eden za vse!« Sloveni smo bili do sedaj ravno v strokovnih organizacijah naivni, videli smo v organizacijah le strokovne koristi, pri tem pa so nas nasprotniki pritiskali ob tla in nas izrabljali. Organizacija mora gledati tudi na narodne koristi, ker skupni so le strokovni cilji, nikdar pa ne sme pri tem trpeti narod. Lahko greste skupaj s tujcem, a German ne sme vleči koristi od ponižnosti Slovencev. Pozdravil je železničarje kot de egat narodno-napredne stranke. Politika sicer ni na dnevnem redu, skupni pa so naši cilji. Prosep naroda in napredek. E dini smo si v tem, da sredstva, ki jih porablja nasprotna stranka, ne morejo doseči tega cilja, ker so cilji na njih praporih le laž. Narodnost je nasprotni stranki le sredstvo, ker je naš edini cilj prosep naroda. Želi, da bi živele v tej harmoniji vse narodne organizacije. Poleg

skrbi za svoj obstanek in materialne koristi ne smemo pozabiti svojega naroda, da lahko ponosno rečemo: »Biti slovenske krvi!« Nato se je razmotrilo še nekaj notranjih društvenih stvari, nakar je predsednik zborovanje zaključil. Ob 8. se je vršil nato prijazen družinski večer v Narodnem domu.

Zadruga svobodnih rokodelskih in dopuščenih obrtov v Mokronogu naznanja, da se vrši preizkušnja pomagalcev dne 6. prosinca 1912 dopoldne ob 9. uri v salonu gostilne gospe Marije Majcen pri »Stari pošti«. — Prošnjo za pripustitev je vložiti pri načelnstvu do 28. decembra 1911.

Za »Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi« so poslali prispevke sledeči dobrotniki: Z. Bernot, Dunaj 3 K; Hranilnica in posojilnica v Šmarju 50 K; gospa H. Diehl, Celje 10 K; Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju 437 K 39 v; dr. U. Lemež, odvetnik, Sl. Bistrica 4 K; H. Milavec, cand. iur. 20 K; Narodna društva v Ptuj 100 K; Okrajna posojilnica v Ormožu 20 K; Fr. Plohl, c. kr. šol. nadz. Gorica 3 K; Prevec Josip, c. kr. okr. sodnik, Logatec 160 K kot tretjina čistega dobička prirejene veselice v Radovljici; K. Schweiger, Ljubljana 15 K; dr. K. Triller, odvetnik, Ljubljana 50 K; upravnštvo »Slov. Narodna« 40 K; dr. O. Volkar, Lito-myšl 6 K; Vydova tovarna hranil, Praga 50 K. Za fond Tomšičev: I. Arh, c. kr. vladni svetnik, Praga 10 kron; dr. M. Rostohar, vsenčlški docent, Kral. Vinogradi 10 K; Drago in Ljubica Sebesta v Pragi 10 K; dr. Karel Sebesta, odvetnik, Praga 20 kron; Pavlina Tomšičova v Pragi 20 kron. Živeli nasledniki!

Rnjizevnost.

— »Slovenski Trgovski Vestnik« št. 12 ima sledečo vsebino: 1. Fr. Stupar: Letošnja letina na Kranjskem. 2. Dr. K. Hinterlechner: Pratiška geologija. 3. Val. Zun: Pridobitne in gospodarske zadruge. 4. J. Skalar: Država in njeni upniki. 5. Fr. Zelenik: Odlomki iz slovenske trgovske korespondence. 6. Iz trgovske prakse. 7. Raznoterosti. 8. Statistika. 9. Društvo slovenskih trgovskih potnikov. 10. Slovensko trgovsko društvo v Celju. 11. Slovensko trgovsko in obrtno društvo v Mariboru. 12. Društvene vesti. 13. Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani.

— **Ilustrovani narodni koledar 1912.** Uredil dr. A. Dolar, c. kr. profesor. Založil Zvezna tiskarna v Celju. Večan s poštnino vred 1 K 70 vin. Tega priljubljenega koledarja je izšel sedaj triindvajseti letnik. Poleg obširnih pri koledarjih običajnih podatkov, obsega tudi zabavni del resnične literarne vrednosti. A. Novčan, Ivan Cankar, Ivan Lah in Janko Lesničar so prispevali lepe stvari. Ilustracije so čedne.

Janko Osojnik: Ribičev Jurka. Črtice iz štajerskega obrtniškega življenja. Založil Mariborski Sokol. Cena 1 K. — Knjiga je namenjena obrtniškega naraščanju, ki je nevarnost, da se izgubi v nemških delavnicah. Povest slika trpljenje in muke slov. ključavničarskega vajenca in je zvesta slika najnovejših političnih dogodkov.

Anton Grubišič: Agrarne operacije kao sredstvo za podignuće ekonomičnih okolnosti Dalmacije. Dalmacija še do danes nima zakona o agrarnih operacijah. Pisatelj pričujoče brošure pojasnjuje v njej važnost in korist agrarnih operacij za povzdigo blagostanja kmetijskega ljudstva in pojasnjuje s podatki in številkami praktični uspeh teh operacij. Kdor se za stvar zanima, temu bo brošura dobro služila.

Razne stvari.

* **Bosanske ribe.** Te dni so iz Bosne na Dunaj poslali veliko množino rib, kakršne do zdaj še niso poslali, namreč 8000 kg.

* **Goljufiv trgovec.** Iz Budimpešte poročajo: Mugvarska policija je sporočila budimpeštanski policiji, da je trgovec Julius Mezei ponaredil za 200.000 K menic ter pobeignil.

* **Krvav ples.** Iz Berlina poročajo: Dne 17. decembra okoli dveh zjutraj je prišlo v predmestju do krvavega spopada med fanti, ki so prišli s plesa. Enega so zaklali, drugega pa smrtnonevarno ranili. Več oseb je bilo lahko ranjenih.

* **Nesreča na morju.** Iz Flensburga poročajo: Jadernica »Fortuna«, ki je vozila premog iz Haderleba v Flensburg, se je potopila. — Moštvo se je rešilo v rešilni čoln. Toda tudi ta se je potopil in z njim moštvo.

* **Maščevanje zapuščene ljubice.** Iz Sofije poročajo: Ljudska učiteljica Bogoslava Caarova je umorila svojega učitelja Ivanova v vasi Kabanov. Imela sta otroka, toda Ivanov ni hotel zapeljane deklice poročiti. Morilka se je sama javila sodišču.

* **Maščevanje oskrunjene deklice.** Iz Nevešnje poročajo: Osemnajstletno Savo Bratičovo, zelo lepo deklico, je pred kratkim napadel in oskrnul 26letni V. Mamjanec. Iz maščevanja ga je čakala dva dni, oborožena z dolgim nožem. Ko ga je srečala, mu je zasadila nož v prsi, da se je težko ranjen zgrudil. Morilko so prijeli.

* **Princ Sikst Parmski.** Iz Schwarzana pri Steinfeldu poročajo: Princ Sikst Parmski, ki se je udeležil rojstvenih bojov na Portugalskem, se vrne o Božicu na svoj grad. V okolici Schwarzana so nabiti plakati, s katerimi se vabi ljudstvo, naj se udeleži predavanja, na katerem bode pri ne pravil svoje doživljanje na Portugalskem ter jih pojasnjeval s skioptičnimi slikami.

* **Naga plesalka.** Iz Monakovega poročajo: Kakor znano, so ogrski plesalko Vilanyi v gledališču aretirali, ker je plesala brez vsake obleke. Ker pa državno pridništvo ni hotelo svoje doživljanje opirati edino na izpovedbe policistov, je izdalo oklice na meščanstvo, naj se oglašajo tisti, ki so smatrali nastop plesalke kot pohujšljiv. Oglašil se pa ni nihče, vsled česar je morallo državno pravdnštvo zadevo ustaviti.

* **Umor in samomor.** Neka Bučaj je imela z desetnikom Fürstom ljubavno razmerje. Ker se je hotel Fürst, ko so se pokazale posledice te ljubezni, iznebiti, ga je zvalila v hotel in mu dala jesti jabolčnik s ciankaliem. Fürst je umrl, morilko so zaprli, pa se je ponoči v ječi obesila.

* **Besen bik.** V Jedenspeignu je umrval 19letni zidar Meitner biku glavo. Zival ga je zgrabila z rogov in ga potisnila ob jasli. Meitner je dobil težke notranje poškodbe; bik mu je najbrže ranil z rogov čreva in jetra. Prepeljali so ga z vlakom severne železnice na dunajsko rešilno postajo.

* **Obsojen duhovnik izobčil župana.** Župnik iz Bornova v Italiji je bil obsojen, ker je ob času nalezljivih bolezni dal prinašati v cerkev trupla. Župan je obsodil župnika na enodnevni zapor in 10 lir globe. Nato je duhovnik izobčil župana, ker ga je brez papeževega dovoljenja poklical pred sodišče.

* **Obremenitve priče postrljaj.** Iz Pariza poročajo: V Clermont-Ferrandu je ustrelil neki gostilničar z imenom Coumier, ki je bil pred kratkim obsojen zaradi lovške tatvine, zakonsko dvojico Mendonnet iz maščevanja, ker sta svojčas izpovedala proti njemu. Nato je ustrelil še eno pričo in njenega očeta, ki sta tudi proti njemu izpovedala. Morilca so prijeli.

* **Ni hotela goljufati svojega moža.** V Bloomingtonu v Illinois se je zastupila gospa Roxroatova. V pisnih, ki jih je zapustila, je sporočila svojim sorodnikom, da se je seznanila z možem, katerega bolj ljubi nego svojega moža. Ker pa noče postati nezvesta svojemu možu, si je izbrala smrt.

* **Iznenađenje pri svatbi.** Neki bogati Francoz je hotel iznenaditi goste na svatbi svoje hčere. Pokazati jim je hotel, kako hitra je kinematografija. Pojedina j. bila ravno končana in svatje so hoteli oditi. Tedaj je pa prošil nevestin oče svate, naj počakajo še par trenutke. Svate, kovali so še kak govor. Toda kar nenkrat je ugasnila električna luč, godba je zaigrala svatbeno koračnico in na steni so se pokazali prizori, kako gredo svatje k poroki. Svatji so se veselili, kako dobro so fotografirani. Toda kar nenkrat se zasliši klic: »Toda Pavlina!« Vsi svatje se začudeno spogledajo, kaj naj pomeni ta obisk. In šele tedaj zapazijo kinematografski prizor, kako nevesta skrivoma daje nekemu gospodu pisemce.

* **Dete s štirimi rokami in štirimi nogami.** Na kliniki dr. Hopkinsa v Baltimore je bilo pred kratkim razstavljeno 13mesečno dete, ki je bilo zdravo in dobro razvito — imelo je pa štiri roke in štiri noge. Malo Virginijo — tako se imenuje — je prinesla na kliniko njena mati v svrhu operacije.

* **Španski kralj potrebuje denar.** Amerika bo polagoma izvozila vse najlepše in najdragocenejše umetnine iz Evrope. Pri tem izvozu sodelujejo tudi kronane glave. Španski kralj je pred kratkim prodal v Ameriko dragocene stare gobeline, ki so bili cenjeni na milijon frankov. Ti gobelini predstavljajo prizore iz življenja dona Quichota po slikah Cypela. Ti gobelini so bili privatna last kralja, ki jih je podedoval po svoji babici kraljici Isabeli. Kupila jih je newyorská velika trdka za umetniškimi predmeti Duvée in sicer najbrž v imenu kakega ameriškega milijarderja.

* **Izadora Duncan pleše ...** »Berliner Morgenpost« poroča iz Pariza: Izadora Duncan je pred kratkim v Chatelett-gledališču pri neki klasični matineji napravila občinstvu presenečenje iznenadenje. Plesala je namreč oblačna s rjav tankim pajčolanom. Nekateri obiskovalci so

sramežljivo povesili oči ... Predstavo so morali prekiniti. Pri drugi predstavi je bil navzoč policijski komisar in Izadora Duncan je morala vzeti moder pajčolan. Občinstvo je bilo pa drugo nego pri prvi predstavi in je bilo iznenadeno, da niso več videli. Izadora Duncan je bila zaradi tega silno razburjena in je zagrozila, da bo v zgodnji naga plesala, tiče petje in šumljanje drevce ji bo pa namesto godbe.

* **Zajci nadvojvode.** V obč. svetu mesta Weimar je prišla na dnevni red prav zanimiva zadeva. Tudi v Weimarju trpi prebivalstvo vsled prevelike dragine. Letošnje leto je pa posebno dobro g'ede divjačine. In tako je predlagal obč. svetnik Baudat, naj občina po velikih lovih v okolici mesta Weimar nakupi zajceve in naj jih potem prodaja za svojo ceno. S tem bodo tudi revnejši sloji dobili enkrat divjačino za kosilo ali večerjo. Na lovih se postreli namreč toliko zajcev, da lovci ne vedo, kam bi dali divjačino. Tako je na pr. lovski urad nadvojvode weimarskega po nekem bogatem lovu dal zakopati več nego sto ustreljenih zajcev, ker jih ni hotel prodati pod običajno ceno. Prvi župan dr. Dondorf je odgovoril, da nima sredstva, s katerim bi vplival na dvorni lovski urad. To je ljubezen do stradalčevega ljudstva.

* **Dva čudna samomorila.** Iz Linca poročajo: Dva dijaka drugega razreda tukajšnjega učiteljskega. Viljem Riedl in Miha Eghartner, sta si hotela na čuden način končati življenje. Riedl je bil dobil ukor in je pregovoril Eghartnerja, da naj skupaj z njim umre. Splazila sta se v šolsko sobo, odprla plin in zažgala svečo, ki sta jo postavila na tla. Potem sta začela piti vino, ki sta ga bila prinesla s seboj in sta začela streljati s flobertovo pištolo v tablo. Neki stražnik je slišal streljanje in je hotel vdreti v sobo, toda našel je vrata zabarikadirana. Po dolgem naporu šele se je posrečilo vrata odpreti in v sobi, ki je bila polna plina, so našli na tleh skoro dogorelo svečo, oba dijaka pa sta bila pobegnila skozi okno. Eghartnerja so našli potem na senih obstreljenega, med tem ko je bil Riedl pobegnil zunaj ob zidu v drugem nadstropju na streho stolpčiča, kjer so ga drugi dan našli napol otrplega od mraza. Po mestu se je raznesla govorica, da je zletela šola v zrak.

Telefonska in brzoglasna poročila.

Konec predbožničnega zasedanja in začetek spomladanske sešije zbornice.

Dunaj, 19. decembra. Zbornica nadaljuje danes razpravo o davčnih predlogih. — Konvent parlamentarnih seniorov je imel danes sejo, v kateri je sklenil, da se jutri konča predbožično zasedanje zbornice. Današnja seja bo trajala pozno v noč, jutri bo zbornica le kratko zasedala. Debatata o Koernerjevem nujnem predlogu se bo nadaljevala v pomladanski sešiji in pride poslanec dr. Ravnihar tudi šele takrat na vrsto.

Dunaj, 19. decembra. Predbožični program parlamenta tekom današnjega in jutrišnjega dneva obsega:

1. Konec prvega branja o davčnih predlogih.
2. Poročilo draginskega odseka o stanovanjskih oskrbi.
3. Poročilo o poljedelski produkciji.

Ostali referati draginskega odseka, posebno o kartelih in premogarskih monopolih se vrše šele spomladi.

Jutri se reši še:

4. Predloga o prepovedi ženskega nočnega dela v rudnikih.
5. Poročilo o državnih nameščenih, slugah in oficijantih ter
6. srbska in bolgarska konzularska pogodba.

Kot prva točka pobožičnega zasedanja, ki je tudi že določena, pride na dnevni red prvo branje brambne predloge. Predsednik naznanil prvo sejo spomladnega zasedanja parlamenta pisnemin potom. Najbrže bo sklicana koncem februarja.

Zbornica tedaj ni odgojena.

Tudi bodo nekateri odseki zborovali tudi med počitnicami.

Umrl je v ljubljanski bolnici gosp. Ivan Šelekar, trgovec v Smartnem pri Litiji. Prepeljejo ga 21 t. m. v Smartno. P. v m.!

Proračunski odsek. — Italijanska fakulteta. — Drugo češko vseučilišče v Brnu. — Vodne ceste.

Dunaj, 19. decembra. Proračunski odsek je danes kratko razpravljalo o italijanski fakulteti. Govoril je poslanec Steinwender ter naznanil predlog, da naj se italijanska fakulteta ustanovi v kakem primorskem mestu. Poslanec Tusar se je zavzel za češke šole na Dunaju in za drugo češko vseučilišče v Brnu. Na to je bila razprava prekinjena in odsek je začel debatirati o vodostojnih razmerah ob razvojenosti trgovskega in finančnega ministra. Fi-

nančni minister je odgovarjal na vprašanje poslanca Korošca in izjavil glede prekopa od šleske meje do Visele, da se bodo dela začela še pred novim letom. Leta 1901 je bilo že sklenjeno, da se dela začne leta 1904, tedaj je rok že itak prekračen za 7 let. Tudi tozadevni krediti so bili že leta 1901 dovoljeni. Prizna, da obstoja izrečna določba, glasom katere je treba za kredit po letu 1912 posebna zakonjenja. Vlada bo tozadevni zakon še danes predložila parlamentu. Odsek se sestane šele marca, ko se sestane zopet parlament.

Železniški odsek.

Dunaj, 19. decembra. V železniški odsek je prišlo poročilo o sklepu državnega železniškega sveta, zlasti o predlogu glede ustanovitve novih železniških ravnateljstev.

Službena pragmatika in avstrijska profesorska društva.

Dunaj, 19. decembra. Tu se mude zastopniki avstrijskih srednješolskih in profesorskih društev, med njimi tudi prof. Zmavec, da se posvetujejo z vlado o novi službeni pragmatiki. Pod vodstvom poslanca dr. Tobolke so bili danes pri naučenem ministru ter so mu izrekli željo, da naj se pred predložitvijo službene pragmatike parlamentu skliče anketa profesorskih zastopnikov, da izreče svoje težnje zlasti z ozirom na ureditev plač supletov. Naučni minister je odgovoril, da ni mogoče sklicati ankete, ker je službena pragmatika že gotova in se v najkrajšem času predloži parlamentu. Posameznosti službene pragmatike ne more objaviti, kadar pa pride službena pragmatika v parlament, bodo imeli profesorji priloiko in čas javno izreči svoje težnje. Vlada in državnozbornski odsek se bosta potem gotovo ozirala na upravičene želje profesorjev. Naučni minister je izjavil na to tudi, da je vlada posebno upoštevala neugodne razmere supletov.

Naučni odsek.

Dunaj, 19. decembra. Naučni odsek je danes pod predsedstvom poslanca dr. Tobolke razdelil referate. Referat o § 55. drž. šolskega zakonika prevzame poslanec Konečnik. Odsek je slenil, da pride § 55 prvi v razpravo, da bo odsek imel seje tudi v božičnih počitnicah.

Odsek za državne nastavljenice.

Dunaj, 19. decembra. Odsek za državne nastavljenice se je posvetoval danes o §§ 208 in 210, ki se tiče državnih slug. Odsek je sklenil v principu postaviti provizorične s'uge na enako stopnjo z definitivnimi ter izreči načelo, da naj se potrde provizorične sluge po enoletnem zadovoljivem službovanju za definitivne. Odsek je sklenil resolucijo, v kateri pozivlja vlado, da naj opusti institucijo pomožnih slug ter naj zasede njihov mesta s provizoričnimi, seveda ne, da bi bili oškodovani dosednji pomožni sluge.

Pobegla Romunka.

Dunaj, 19. decembra. Devetnajstletna Melanija Te, hčerka romunske veleposestnika je pobegnila ter vzela s seboj več denarja. Prej se je bila s svojimi starši skregala. Policija razpisuje nagrado 1000 K onemu, ki jo najde.

100.000 frankov za mirovno pisarno.

Bern, 19. decembra. Znanji milijardar Carnegie je daroval 100.000 frankov za mirovno pisarno v Bernu ter obljubil še nadaljne prispevke.

Nov nemški princ.

Berolin, 19. decembra. Preslo-naslednikova žena Cecilija je povila danes po noči 4. sina.

Kriza na Turškem.

Carigrad, 19. decembra. V parlamentarnih krogih se govori, da bo predloga na izpremembo ustave odklonjena. V tem slučaju poda Said paša svojo demisijo.

Rusko - perzijski spor.

Teheran, 19. decembra. Zbornica je odklonila vladni načrt o načinu poravnave spora med Perzijo in Rusijo. Rusko vojaštvo bo začelo v četrtak zopet prodirati.

Hmelj.

Norimberg, 19. decembra. 150, 100. Mirno, neizpremenjeno.

Italijansko - turško vojna.

Mir.

Rim, 19. decembra. »Giornale d'Italia« poroča, da bo najbrže v najkrajšem času sklenjen mir med Italijo in Turčijo. Velesile baje pritiskajo na obe vladi, da se končajo sovražnosti.

Krogle dum - dum.

Carigrad, 19. decembra. Turško vojno ministrstvo razglašá, da rabi-jo Italijani v Afriki krogle dum-dum. Ministrstvo ima za to baje dokaze v rokah.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 19. decembra 1911.

Termin.

Pšenica za april 1912	za 50 kg 11.80
Rž za april 1912	za 50 kg 16.37
Kruza za maj 1912	za 50 kg 8.61
Oves za april 1912	za 50 kg 9.73

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Sleparski ženin. Neki L. B., moravski Nemeč, trgovski pomočnik v Ljubljani, se je seznanil s svojo ženo, ki si je v večletnem službovanju nahanjala nekaj denarja. Ko je L. B. čutil, da ima denar, se ji je vedno bolj približeval, hlinil ji je neomajno ljubezen, in ji je neštokrat obljubil, da jo poroči. Dosegel je popoln uspeh. Ona je verjela njegovim trditvam. Prepričana, da jo B. res ljubi, se je čutila že kot žena. Da izplača neko svojo prejšnjo ljubimko, s katero je imel tudi otroka, mu je dala 200 K. Plaval mu je tudi obleko, tako da je izvalil od nje skupaj 300 K. Ko se je že blizal čas poroke, so šli obtoženec s svojo nevesto in z njenimi sorodniki k nekemu trgovcu, kjer je kupila nevesta opravo. V zadnjem trenutku pa se je ženin naenkrat skujal in je rekel nevesti, da je ne mra poročiti, ampak da je vedno le mislil, da bode ta živila skupno v konkubinatu. Osleparjena nevesta je nato opravo morala prodati. Pri tem je seveda veliko izgubila. Tožila je sleparskega ženina za odškodnino. Toda čela zadeva je prišla v roke državnemu pravdniku, ki je dvignilo proti nje-mu obtožbo zaradi zapeljavanja in goljufije. Priče so pod prisego obtožnico potrdile. B. je vrnil v tulo pred obravnavo osleparjeni nevesti svoto 300 K, odškodnino za izgubo pri prodaji oprave pa se je zavezal odplačevati v mesečnih obrokih po 30 K. Sodišče je obtoženca oprostilo krivde zapeljavanja, obsodilo pa ga je zaradi goljufije na štiri mesece ječe.

Izpred deželnega kot vzklicnega sodišča.

Zalostne razmere. Ana Kalan, posestnica iz Zgornje Besnice, je bila obsojena pred okrajnim sodiščem na tri tedne strogega zapora zaradi izvršene in poskušane tatvine. Zena je bila namreč obtožena, da je ukradla pred dvema letoma županu in posestniku Paplerju v Besnici pol ledice in kosček mesa, in da je hotela ukrasti kokoši, pri čemur je eni kokoši izpuli rep. Pol ledice in kosček mesa je žena res vzela in pripoznala. Kokoši pa ni nameravala ukrasti, kar se ji tudi dokazati ni moglo. Ana Kalan je prijavila vzklic zaradi krivde in kazni in je navedla pri večerajšnji vzklicni obravnavi sledeče: »Gospod, če smem povedati, povem sledeče: Moj mož je slaboumen, pod kuratelo, in kurator je Papler. Res sem vzela nekoč v njegovi mesnici pol ledice in kosček mesa, toda ne z namenom mu to ukrasti. Hitela sem le in mislila pozneje plačati. Res sta me dobili priči na tujem skednju, toda cela vas ve, kakšen je bil moj mož, predno je zblaznel. Hodil je domov pijan, tepel družino in razbijal po hiši. Tisti dan je prišel tudi pijan domov, in mi grozil, da me ubije. Zbežala sem pred njim in se mu skri-la na tuj skedenj, ker sem dobro vedela, da možu ne uide, če se mu skrijem doma. Na svojem begu na tuj skedenj sem res oplasila kokoši. Skočile so narazen, toda repa ni manjkalo nobeni, pač pa je odletelo na stran perje, kar je popolnoma naravno, ker so preplašene kokoši begale v temi sem in tja. Odkar je Papler moj varuh nimam miru. Pripominim tudi, da je svoječasno v nekem fantovskem pretepu ubil moj sin sina Paplerjevega. Dasi sem opisana kot na slabem glasu, vendar še nisem bila nikdar kaznovana in prošim gospode, da tudi to upoštevate! Žena je to povedala popolnoma prepričevalno in prosto. Iz njenega zagovora je odsevala trpka žalost in iz njene-ga nastopa se je zrcalila resignacija obupanega človeka, preproste kmeč-ke žene, ki je res veliko prestala kot preganjana mati in žena, česar pa v javnosti do sedaj še ni izdala. Vz-klicno sodišče se je prepričalo o ver-jetnosti njenega zagovora in njene-mu vzklicu ugodilo in toliko, da je vzdržalo krivdorek za prestopok, ki ga je priznala sama, znižalo pa ji je kazen od treh tednov na tri dni.

Darila.

Darilo »Radogoj«. Gosp. Ivan Hribar, ravnatelj banke »Slavije« v Ljubljani, polaga 20 K za »Radogoj« mesto venca na grob magistratnega sluga Ivana Kavčiča. Hvala!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 15. decembra: Josip Koren, prisiljenec, 62 let, Poljanski nasip 56. — Darinka Avbelj, rejenka, 14 mesecev, Poljanska cesta 49.

Ne silite otrok

ako ne gre za trmoglavost nego za resnično mržnjo. Na tako mržnjo bomo pri navadnem ribjem olju pač največkrat za-deli, ki je že sploh otrokom in tudi odraslim zoprno. Kdor :: za nadomestilo poseže po ::

Scottovi emulziji

ne bo občutil zoprnosti. Sestavljena po že 35 let starem Scottovem načinu, je Scot-tova emulzija tako lahka prebavna, da jo celo slab želodec lahko prebava. Tudi ni podcenjevati slast pospešujočega učinka Scottove emulzije, ki se kmalu pokaže pri naraščanju telesne teže in zboljanju :: splošnega počutja. Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Znanaka »Scott« je, ki je vplejana že čez 35 let in jamči za dobro kakovost in učinek. Cena izvirni steklenici 2 K 50. Dobi se v vsaki lekarni.

Francosko žganje Brázay

prežene vsako utruje-nost in prenapetost. Dobiva se povsod.

Ivandska grenčica „MARS“

je najboljšo čistilno sredstvo.

Okusa je slano-grenkega, ni neprije-ten, — celo otrokom ni zopern. ::

Glavni zastopnik za Kranjsko: Franc Schantel, Ljubljana, Franciškanska ul. Zaloga v »Ljubljanskem javnem skladišču, Krisper-Tomažič, družba z o. z.«

Ti dragi, edinoljubljeni mož!

Kako sem ti hvaležna, da si mi pri-nesel Fayeve pristne sodenske mine-ralne pastilje. Te male stvarce se uživajo tako prijetno in posebno dobro se počutim ob njih. Pa zakaj moramo zahtevati pristne Fayeve? — Ker se samo Fayeve pristne sodenice dobi-vajo iz znamenitih zdravilnih vrelcev občine Soden ob Taunusu, ker obe-gajo sestavine teh vrelcev in torej učinkujejo prav tako kakor ti vrelci, samo seveda mnogo hitreje, kakor s pitjem. Fayeve pristne sodenice sta-nejo K 1-25 in se dobivajo povsod.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni založnik Dunaj V. H. Grosse Neugasse 17.

Serravallo^{vo} železnato Kina-vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom z zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepeča živce, pobojša kri in je reknavalescentom in melokrvnim zelo priporočeno od zdrav-niških avtoritet. :: Izborni okus. :: Večkrat odlikovano.

»Nad 7000 zdravniških spričeval.«

J. SERRAVALLO, c. kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje.

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 19. decembra 1911.

Waložbeni papirji.	Dunajski	Biogradi
4% majeva renta	91-05	91-25
4 1/2% srebrna renta	94-30	94-50
4% avstr. krona renta	91-—	91-20
4% ogr.	90-20	90-40
4% kranjsko deželno posojilo	92-25	92-25
4% k. o. češke dež. banke	93-—	94-—
Srečke.		
Srečka iz l. 1860 1/2	431-—	443-—
„ 1864	611-—	623-—
„ tiske	295-—	307-—
„ zemeljske 1. izdaje	295-50	301-50
„ 2. izdaje	275-—	281-—
„ ogrske hipotekne	247-50	253-50
„ dun. komunalne	499-—	511-—
„ avstr. kreditne	506-—	518-—
„ ljubljanske	81-—	87-—
„ avstr. rdeč. križa	72-25	78-25
„ ogr.	45-75	51-75
„ bazilika	35-75	39-75
„ turške	236-30	239-30
Gotovine.		
Ljubljanske kreditne banke	468-—	469-—
Avstr. kreditnega zavoda	647-50	648-50
Dunajske bančne družbe	542-75	543-75
Južne železnice	108-—	109-—
Državne železnice	726-—	727-—
Alpine-Montan	855-25	856-25
Češke sladkorne družbe	357-—	359-50
Zlivotenske banke	282-—	283-—
Valute.		
Cekini	11-37	11-39
Marki	117-75	117-95
Franki	95-60	95-75
Lire	94-75	95-—
Rubli	254-—	255-—

Meteorološko poročilo.

decem.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	vetovi	nebo
18.	2. pop.	745.3	1-1	sl. ssvzh.	megla
	9. zv.	744.8	-0.5	sr. ssvzh.	
19.	7. zj.	744.4	-0.2	sr. ssvzh.	oblačno.

Srednja včerašnja temperatura 0.3°, norm. —1.9° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom bridke izgube mojega nad vse ljubljenega soproga, gospoda

Rudolfa Vrabla učitelja

izrekam najtoplejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za njih tolažilo in spremstvo na poslednjem potu.

Posebno pa se zahvaljujem č. gg. duhovnikom, slav. društvom: »Vranski Vili« za spremstvo in nagrobnice, vranskemu »Sokolu«, »Savinskemu učiteljskemu društvu«, požarni brambi za korporativno udeležbo na zadnji poti in zlasti pa njegovemu tovarišu in prijatelju g. učitelju Jakšetu za njegov krasen, pretresljiv nagrobni govor.

Iskreno se zahvaljujem tem potom zdravniku g. dr. Šerku za ves njegov trud, ki ga je imel z dragim rajnikom, kakor tudi njegovi gospe soprogi za tolažilne obiske tekom njegove dolgo-trajne bolezni.

Zahvaljujem se tudi vsem daroval-cem vencev in sploh vsem, ki so spremlili ljubega pokojnika na zadnjem potu zlasti pa njegovemu prijatelju g. nadučitelju Tomažiču, ki se je podal na tako dolgo pot.

Vranks, dne 18. decembra 1911.

Zinka Vrabl.

Preklic.

Podpisani izjavljam, da, kar sem v svoji razburjenosti govoril o gospodu Müllerju, ni resnično.

A. Umnik.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem prežalostno vest, da je moj preljubljeni soprog, oziroma brat in stric, gospod

Ivan Kavčič

magistratni sluga

danes ponoči ob 3. uri po kratki bolezni, v starosti 64 let nenadoma preminil.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši jutri v sredo, dne 20. decem-bra t. l. popoldne ob polu 4. uri iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

Posmrtno maše se bodo služile v več cerkvah.

Bodi mu prijazen spomin!

V LJUBLJANI, dne 19. decembra 1911.

Marija Kavčič, žalujoča soproga.

Prvi slovenski pogrebni zavod Josip Turk.

4263

Potrtega srca javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni nepozabni soprog, oče in svak, gospod

JAN GRUDEN

posestnik

danes 17. t. m. dopoldne po dolgi bolezni previden s sv. zakra-menti za umirajoče v starosti 51. let umrl

Pogreb blagega pokojnega bo v torek 19. t. m. ob 1/4 uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče Sv. Križa v Idriji.

Predragega rajnega priporočamo v molitev in blag spomin.

V Jeličnem vrhu, dne 17. grudnia 1911.

Ana Gruden roj. Likar, soproga.

Marija Gruden, hči.

Marija Likar,

svakinja.

» Za prvo vrsto že uvedeni in cenl množinski predmet »

se išče generalni zastopnik za Ljubljano in Kranjsko.

Predmet je neobhodno potreben vsakemu telefonskemu abonentu (Od c. kr. trgov-skega ministristva odobreno.) Treba je majhnega kapitala ali varnosti. Trajen dohodek. Ponudbe pod »Bistričskih L. 1236« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Učenca

z dobro šolsko izobrazbo

sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom Fr. Bratanič, Jesenice, Dolenjsko.

4270

Seno in krompir

se kupi.

Ponudbe pod »Na zdar« Trst, glavna pošte; poste restante.

4212

Najboljši in najpopolnejši klavirji in pianini

se kupijo najceneje proti takojšnjemu plačilu ali na najmanjšo mesečne obroke (tudi v provinciji) samo naravnost od tvornicarja

HENRIKA BREMITZ

c. kr. dvornega založnika v Trstu, ulica Tor S. Pietro (Belvedere)

Svetovna razstava v Parizu 1900 najvišje odlikovanje Avstro-Ogrske za klavirje

Katalogi in kondic. gratis in franko.

Točilnica kave in čaja

zaloga žganja in izdelovanje likerjev v večjem prometnem mestu Stajerske, najboljši zaslu-žek sedanosti, se zaradi preselitve z zalogo in inventarjem vred do srede marca 1912 odda. Trajno mesto za spretno trgovce. Ka-pitala je treba K 12.000. — Ponudbe pod »A. Z. 100 Post« na upr. »Slov. Naroda«.

Za glavno zalogo tobaka

se sprejme

prodajalka

» V. Aumann, Krško. »

4264

Posestvo

na Dolenjskem, kjer se lahko redi 12 glav živine — 96 oralov, vmes nad 50 oralov gozda

se takoj proda za 15.000 kron.

Cenj. ponudbe na M. Humer, Polšnik pri Litiji.

4194

Perutnina! Meso! Presno maslo!

Franko na vse strani po povzetju, vse v poštnih zavetih po 5 kg: 1 gos za petenje ali 3-5 piščancev, kapnov ali rac, nežno debelo meso, sveže klanco, puljeno K 7-20, volovsko in teleče meso, sveže, zadnji konec K 6-70, presno maslo iz naravnega kravjega mlika K 11-—, za polskutojo zabolječe za 3 kg s presnim maslom K 6-80. — B. Margules, Buzanec via Körbmesz (Ogrsko).

3776

NB. Dobavljam tudi sedaj franko pridno nesoče kokoši najfinije pasme, ki dosepejo zajamčeno žive: 3 kokoši s petelinom K 7-—, 6 kokoši s petelinom K 14-—, 12 kokoši s petelinom K 24-—.

Ženitna ponudba!

30 let star možki, še samec, lepe zuna-njosti, se želi seznaniti zaradi pomanjkanja prilike z deklico, staro od 20 do 28 let, ku-harico in pridno gospodinjjo ali vajeno kakšne druge obrti ter nekaj premoženjem. Vdova brez otrok ni izključena. Samo resne ponudbe s sliko, ki se takoj vrne, do 31. de-cembra t. l. na uprav. »Slovenskega Naroda« pod »Srečna bodočnost 1000«.

4267

Legvartov

Koledar za kmetovalca za leto 1912

z izvrstno in koristno vsebino, vezan v aajn. platno, izide v

par dneh

Naročila se že sedaj sprejemajo.

Cena koledarja je K 1-60, s pošto K 1-80 in se naj blagovoli denar na-prej poslati.

Pri 10 iztisih se da enega za nameček.

Naroča naj se kot navačno pri

Iv. Bonaču v Ljubljani

nasproti glavne pošte.

Kdor želi kupiti božično darilo,
naj si v lastnem interesu najprej ogleda
božično razstavo tvrdke Franc Souvan sin.

Le tedaj

doseže kakovost fine zrnate kave svojo polno veljavo, če voli cenj. gospodinja kot kavni pridelek najzanesljivejšo vrsto!

najbolje storite,

če uporabljate izdelek, ki se je izkazal že desetletja kot najboljši »pravega«: Francka: iz tovarne Zagreb, vendar pa izrečno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko.

Zaradi opustitve trgovine

prodajam še ostale

3960

briljante, zlatnino in srebrnino

po izdatno znižanih cenah.

Ferd. Simonettijeva vdova, Mestni trg 6.

Posojilnica v Mariboru

(Narodni dom)

naznanja, da zviša s 1. prosincem 1912 obrestno mero pri:

branih vlogah brez odpovedi od 4% na 4 1/4%,
posojilih na vknjižbo od 5% na 5 1/4% ter od 5 1/2% na 5 3/4%.

Ravnateljstvo.

4372

Št. 734/pr.

4261

Razpis službe.

Mestni magistrat razpisuje

blagajnikovo mesto pri mestni zastavljalnici,

za katero je določena letna plača K 1400.—

Služba je za sedaj začasna in sicer proti obojestranski 3 mesečni odpovedi. Nastopiti bode službo 25. januarja 1912.

Pravilno opremljenje prošnje z dokazili o dosedanjem službovanju ter o vsposobljenosti za razpisano mesto je vložiti najkasneje

do 10. januarja 1912.

pri predsedstvu mestnega magistrata.

Pripominja se še, da se nezadostno opremljenje ali prekasno vložene prošnje sploh ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 18. decembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik.

Laschan I. r.

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v

Narodni knjigarni

v Prešernovi ulici št. 7.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO
Letnik XXX. (1910).

izhaja po 4 pole obsežen v vsaki cemerki po eden pot na mesec v vsakih ter stoletje leta 2 K 50 h, pol leta 4 K 60 h, šest let 2 K 30 h.

Za vse neavtorizirane dohode iz K 50 h na leto Posamezni svetniki se dobivajo po 50 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani

NEIGE DE FLEURS

nova, znanstveno izdelana

krema za roke in obraz.

Higiensko najboljšo toaletno sredstvo. Pušica po 60 h in 80 h se dobi povsod. Lonček 1 K 60 h. 3331

Zaloga v Ljubljani: drogerija Cvančara.

Drva za kurjavo

suha, trda in mehka,

odpadki od stavbnega lesa

se dobe v tovarni V. Scagnettija, cesta na Rudolfovo železnico številka 16, za državnim kolodvorom 3848

Pozor! Pozor!

Za vsako gospodinjino.

Najboljše čistilo za čiščenje podov je

„NOREA“.

NOREA je v uporabi najcenejše in najizdatnejše sredstvo za čiščenje naravnih podov in linolea

„NOREA“

je tekoča tvarina v kateri se nahaja izdatnejša moč kod v dosedanem trdem preparatu takozvanem **pasta za pode.**

„NOREA“

ne potemni poda in vzdrži najlepši in trajni blek

„NOREA“

se uporablja za prenošenje pohištva stenskih obolev in z najlepšimi uspehi

„NOREA“

štedi čas, trud in denar.

„NOREA“

je najtrpežnejše čistilo in se uporablja ob vsakem vremenu.

Edino zastopstvo in zaloga za Kranjsko:

Premierl & Jančar

izdelovalnica oljnatih barv, lakov, firnežev na drobno in debelo itd. 4262

Ljubljana, Dunajska cesta 20.

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27

Priporočila lepe zračne

tujске sobe

po znižanih cenah.

Priznana dobra kuhinja in izborna naravna vina.

Za večje pojedine, izstavljanja ali društvena zbiranja sta sodaj vedno na razpolago dve lepi posebni sobi.

Postrežba dobra, cene primerne, za večje pojedine po dogovoru.

Stalni gostje imajo znižane cene.

Priporočata se cenj. občinstvu in slavn. društvom

z veselo postojanjem

1913 L. A. Tratnik.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1911.

Postaja: Ljubljana (južni kolodvor).

Odhod.

6-48 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-25 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-32 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

3-30 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vllissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj

7-39 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-10 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-16 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona) Vllissingen, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.

8-52 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-48 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-13 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja

2-59 popoldne. Osební iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-18 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča, Kranja.

6-55 zvečer. Osební vlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-07 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-22 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-25, 11-50, 3-15, 7-10.

Prihod iz Kamnika: 6-41, 10-59, 2-40, 6-10.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Za Božič

na primernejše darilo je lepa knjiga.

Priporočamo posebno sledeča dela:

Aleksandrov (Murn), Pesmi in romane

broš. K 3-50 vez. K 5.—

Aškere A., Balade in romance

broš. K 2-60 vez. K 4.—

» Lirske in epske poezije

broš. K 2-60 vez. K 4.—

» Četrti zbornik poezij

broš. K 3-50 vez. K 4-50

» Mučeniki (Slike iz protireformacije)

broš. K 3— vez. K 4-50

» Jadranski biseri. Balade in romance slov. ribičev.

broš. K 3— vez. K 4-50

» Pesnitve. Peti zbornik

broš. K 4— vez. K 5-50

Jerajeva Vida, Pesmi

broš. K 1-60 vez. K 2-60

Kette Dragotin, Poezije. Ilustrovana izdaja

broš. K 4— vez. K 5-50

» Poezije. Ljudska izdaja

broš. K 1-80 vez. K 2-50

Maister - Vojanov Rudolf, Poezije

broš. K 2— vez. K 3—

Medved A., Poezije I. zvezek

broš. K 3-80 vez. K 5—

» Poezije II. zvezek

broš. K 4— vez. K 5-40

Poljanec Ljudmila, (Nataša), Poezije

broš. K 2— vez. K 3—

Prešeren Fr. dr., Poezije. Ilustr. izd.

broš. K 5— vez. K 6-40

» Poezije. Ljud. izd.

broš. K 1— vez. K 1-40

Prešernov album

broš. K 2-40

Zupančič Oton, Časa opojnosti

broš. K 2— vez. K 3—

» Čez plan

broš. K 2— vez. K 3—

Jurčič Josip, Zbrani spisi I.—XI. zv.

broš. K 13-20 vez. K 22—

Kersnik Jan., Zbrani spisi I.—V. zv.

broš. K 25— vez. K 30—

Levstik Fr., Zbrani spisi I.—V. zv.

broš. K 21— vez. K 27—

Stritar J., Zbrani spisi, II.—VII. zv. (I. zv. razprodan) vez. K 38-60

Tavčar dr. Ivan, Povesti, I.—V. zv.

broš. K 13-50 vez. K 16-50

Sienkiewicz Henrik, Z ognjem in mečem, Zgod. roman broš. K 4-50

Sienkiewicz Henrik, Potop, Zgod. roman, broš. K 6-40 vez. K 8-40

Sienkiewicz H., Mali vitez, (Pan Volodijevski), Zgod. roman s slikami broš. K 7— vez. K 9-50

Sienkiewicz Henrik, Križarji, Zgod. roman broš. K 5-20 vez. K 7—

Sienkiewicz Henrik, Quo vadis (Roman iz Neronove dobe)

vez. K 5-50

Sienkiewicz Henrik, Brez dogme, roman, broš. K 3— vez. K 4-50

Sienkiewicz Henrik, Rodbina Polanski, roman s slikami

broš. K 10— vez. K 13—

Dumas A., Grof Monte Christo, I. in II. knjiga. Roman.

broš. K 8— vez. K 12—

» Trije mušketirji. Roman.

broš. K 5— vez. K 6-80

» Dvajset let pozneje, (Nadaljevanje romana Trije mušketirji)

broš. K 6— vez. K 8—

Dumas A. (sin), Dama s kameljami.

Roman, broš. K 2— vez. K 3-20

Dostojevski F. M. Ponizani in razžaljeni, broš. K 3— vez. K 4-20

Dostojevski F. M., Zločin in kazen. Roman, br. K 10-50 vez. K 13—

Dickens Charles, Oliver Twist,

broš. K 5— vez. K 6-20

Monteil Edgar, Velika vas,

broš. K 2-40 vez. K 3-40

Tolstoj grof Lev, Ana Karenina, roman, broš. K 6-40 vez. K 8-40

Wallace L., Ben Hur, roman iz časov Kristusovih, vez. K 4-50

Zeyer Juli, Darija

broš. K 2-80 vez. K 3-80

Zola, Polom. Zgodov. roman iz dobe nemško-francoske vojske

broš. K 5-60 vez. K 6-8

Narodna knjigarna v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju

iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 273

prejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 94

„S. AVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 53,758.285-24. — upisane oadkodnine in kapitalije K 115,393.003-61.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

1913 L. A. Tratnik.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkalkulatneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

